

Vážení čitatelia,

v demokratických pomeroch, ktoré sa čoraz zreteľnejšie prejavujú vo všetkých oblastiach života, nadobúda nový význam aj náš pohľad na časy, keď sa formovalo naše historické vedomie. Máme svoje korene v dávnej minulosti a je našou mravnou povinnosťou vzdať úctu nespočetným generáciám pred nami za ich príspevok k symbolickej stavbe dnešného života. Ak sa obecné zastupiteľstvo v našej obci rozhodlo knižnou formou podať svedectvo o histórii obce, robí tak v presvedčení, že naši otcovia, dedovia, pradedovia a pokolenia pred nimi si zaslúžia, aby sme ocenili prácu ich umu a robotných rúk.

Prešli už stáročia od čias, keď sa v našom chotári usadili prví obyvatelia. Nevieme presne, kedy to bolo. Prvá písomná zmienka o obci, zatiaľ známa, sa viaže k roku 1336. Od toho dátumu už prešlo 670 rokov, vyše šesť storočí neraz búrlivého, ba až prelomového vývoja, v ktorom však prevláda kontinuita kresťanských princípov a všeludských mravných zásad. A práve toto poznanie nás naplňa optimizmom aj do budúcnosti.

Ďakujem autorke za spracovanie tejto publikácie.

Predkladáme Vám 2. doplnené vydanie tejto publikácie s vedomím, že splní Vaše očakávanie.

Eduard Baláž
starosta obce

Ján JANKOVIČ
zástupca starostu

Jozef BABINEC

Ľudovít BADNÁRIK

Ing. Juraj DOLINIČ

Ing. Rudolf GAJDA

Ing. Vladislav KOČIŠ

Marek LUGOŠ

Ing. Vladimír LADIČ
hlavný kontrolór

E. Bošková, administratívna
pracovníčka na OcÚ

Ľ. Joniová, knižničnica
obecnej knižnice

*Kiež sa to žriedlo na úvrati
na večné časy zachová !
Aj po smrti ma k nemu vráti
živičná vôňa domova.*

P. Horov

Prírodné pomery obce

Obec Lúčky sa nachádza 11 km východne od okresného mesta Michalovce a 25 km západne od hraníc Slovenskej republiky s Ukrajinou. Leží na hlavnej ceste európskeho systému E – 50, spájajúcej Michalovce so Sobrancami a Vyšným Nemeckým.

Geografická poloha a rozloha katastra obce

Lúčky ležia na 48° 46' severnej zemepisnej šírky a 22° a 03' 45" východnej zemepisnej dĺžky. Nadmorská výška v strede obce dosahuje 125 m n. m.. V chotári obce sa pohybuje od 105 do 127 m n. m. Na základovom murive (sokli) kostola Reformovanej kresťanskej cirkvi v Lúčkach je osadená kovová značka – kóta s označením 133,909 m n. m.. Celková výmera katastra obce osahuje 792 ha, 74 á a 70 m². Pôvodný parcelný protokol bol vyhotovený pri mapovaní v roku 1863. Je uložený v okresnom katastri v Sobranciach.

Geologická stavba a geomorfológia obce

V katastri obce sa nachádzajú štvrtohorné (kvartérne) spraše až sprašové hliny z obdobia wúrmu, v oblasti pod „hrunom“ pri potoku Čierna voda sú to nivné (aluviálne) usadeniny splachov (íl, piesky).

Obec sa nachádza na výraznom terénnom stupni (lúčanský „hrun“), tento je výraznejší hlavne pri pohľade z východu od Závadky. Ide o typickú hrastovitú stavbu s uvalinovými dolinami na východnom svahu (Hliboký a Ivaňov jarok), na V od obce sa rozkladá prelomová dolina Čiernej vody. Na S od obce sa vlní „naše more“ – Zemplínska šírava, umelá vodná plocha, ktorá bola vybudovaná v rokoch 1961 –1966. Táto nádrž sa nachádza na mieste výraznej priekopovej prepadliny. V pozadí sa nad ňou týči impozantné Vihorlatské pohorie s najvyšším vrchom Vihorlat 1076 m n. m.. Celé pohorie aj samotný Vihorlat je tvorené výlevnými sopečnými horninami prevažne andezitmi a sopečnými uloženinami (tufy, tufity, aglomeráty). Pohorie sa skladá z viacerých samostatných sopiek (stratovulkánov), ako sú Vihorlat, Kyjov, Sokol'ský jarok, Morské oko. Južne od obce sa nachádza poklesnutá tabuľa tvorená močiarnou sprašou.

Lúčky sa nachádzajú na Východoslovenskej pahorkatine, konkrétne Zalužickej pahorkatine. Severovýchodne od obce sa nachádza Podvihorlatská pahorkatina, na J od obce sa rozprestiera Východoslovenská rovina (s menšími nadmorskými výškami) s jej časťami lňáčovskou tabuľou na J, Závadskou tabuľou a Sobraneckou rovinou na V a JV a Laboreckou rovinou na JZ od obce.

Pôdne typy v katastri obce

Okolie obce patrí k oračínovému typu krajiny. Pôdy v okolí obce sú nízkej kvality, patria k ilimerizovaným oglejeným pôdam až pseudoglejom, ktoré sa vyvinuli na sprašiach. Časť katastra obce pozdĺž potoka Čierna voda je tvorená nivnými pôdami glejovými a oglejenými.

Z hľadiska bonity sú málo kvalitné. Vznik a vývoj týchto pôdných typov bol podmienený jarnými a jesennými záplavami, ktoré spôsobovali jarné prívalové vody z topiaceho sa snehu a časté bohaté jesenné zrážky.

Klimatické a zrážkové pomery.

Obec sa nachádza v teplej, mierne vlhkej klimatickej oblasti. Priemerné teploty v januári dosahujú -3° až -4° C. Teplota v júli a v auguste sa cez deň pohybuje od 22° – 30° C. Je dosť dní v roku, kedy teplota na teplomeri vystúpi i nad 30° C. Ročný úhrn zrážok sa pohybuje od 550 – 700 mm.

Stopy dávnej minulosti v Lúčkach (Praveké a včasnohistorické osídlenie obce)

Nedostatok písomných správ o osídlení Lúčok a o spôsobe života ľudí v dávnej minulosti čiastočne nahrádza archeologický výskum. Skúmaním archeologických pamiatok z praveku i včasnej doby dejinnej z viacerých polôh v obci a jej okolí sa doposiaľ zaoberalo viacero archeológov.

Mladšia a neskorá doba kamenná (neolit, 5. tisícročie – záver 4. tis. pred n.l., eneolit, záver 4. tis. – 3. tis. pred n.l.)

Z územia obce poznáme zatiaľ najstaršie osídlenie z mladšej doby kamennej. Táto doba znamenala prechod od neproduktívneho hospodárstva a koristníckeho spôsobu života uplatňovaného v starších obdobiach (staršia doba kamenná – paleolit a stredná doba kamenná – mezolit), k produktívnemu (výrobnému) hospodárstvu, založenému na pestovaní obilnín a chove zdomácnených zvierat a postupnom rozvoji remesiel. Tento revolučný kvalitatívny posun od kočovného spôsobu života skupín lovcov zvierat a zberačov plodov k usadlému životnému štýlu prvých roľníkov a chovateľov dobytku vyvrcholil v neskoršej dobe kamennej (eneolite). Vtedy došlo k oddeleniu pastiersko – dobytkárskeho kmeňov od roľníckych pospolitostí a k oddelovaniu remesiel od poľnohospodárstva. V ľudskej komunite zároveň s uvedenými zmenami vzrastala úloha muža, čo automaticky znamenalo zánik dovtedajšieho výsadného postavenia ženy.

Ešte v roku 1945 archeológ V. Budinský – Krička zaregistroval v Lúčkach na bližšie neuvedenej polohe neolitické keramické črepy. V rokoch 1953 – 1954 K. Andel v rámci archeologického prieskumu Východoslovenskej nížiny objavil v polohách Čarny poľo, Hangačka – Hurov klinok, Viničky a Záhumienky keramický materiál neolitickej kultúry s východnou lineárnou keramikou (okolo 4500 pred n. l.). Okrem črepov ho upútalo aj veľké množstvo mazanice – hlinenej masy, ktorou sa omazávala drevená prútená konštrukcia stien obydlia najmä pre potreby izolácie. Pri požiaroch sa hĺna vypálila a nadobudla tehlovú farbu. V niektorých prípadoch sa zachovali aj odtlačky použitého prútia či konárov. Lineárna keramika sa v polohe Viničky objavila aj počas výskumu S. Šišku v roku 1963. Rok predtým uskutočnil ten istý bádateľ pred plánovanou výstavbou Zemplínskej šíravy záchranný výskum v polohe Pláne, ktorý priniesol doklady osídlenia aj v období ďalšej kultúry neolitu – bukovohorskej.

Spomínaný K. Andel zaznamenal v rokoch 1953 – 54 v polohe Viničky fragmenty nádob eneolitickej tiszapolgárskej kultúry a badenskej kultúry. No najstaršie archeologické výskumy obdobia eneolitu v katastru obce Lúčky predstavujú amatérske vykopávky grófa A. Sztárayho z Michaloviec. V roku 1880 sa v priestore Pláne na okraji veľkej močaristej znížieniny Blatá pod úpäťm Vihorlatu, ktorá je dnes súčasťou Zemplínskej šíravy, zosunula následkom silných dažďov horná vrstva pôdy, čím sa obnažilo množstvo pravekých nálezov. Zvest' o nezvyčajnej udalosti sa dostala k spomínanému grófovi. Ten začal kopat' a v hĺbke 30 až 100 cm našiel osem zoskupení fragmentov nádob zdobených polgulovitými, gulovitými a hrotitými výčnelkami. Každá skupina pozostávajúca zo štyroch, niekedy až z 8 - 10 nádob, tvorila uzavretú jednotku vzdialenú navzájom 2 – 4 m. Spolu sa našlo až 60 nádob. Pod nimi ležalo niekoľko pazúrikových a obsidiánových čepelovitých nástrojov s dĺžkou 4,5 – 15 cm, v dvoch prípadoch sa odkryla aj surovina na ich výrobu.

V štyroch väčších keramických nádobách gróf Sztáray na základe nálezov uhlika a prepálených kostičiek zistil stopy po spopolňovaní, pričom urny ležali na žiarom prepálenej pôde. V troch skupinách boli po vybratí zistené ľudské zuby. Bokom od týchto nádob ležalo zoskupenie kameňov so stopami po ohni, veľké množstvo črepov zdobených rytím a červeno i čierne maľovaným ornamentom, fragmenty kónickej pokrývky s vysokým stĺpovitým držadlom, relatívne veľké množstvo zvieracích zubov a opäť veľký počet kamenných štiepaných nástrojov.

A. Sztáray ďalej zaznamenal aj nález 15 cm dlhého medeného sekeromlatu s mierne oblúkovitým ostrím a hranatým tylom, v mieste otvoru značne rozšíreným, jednej malej a dvoch menších plochých kamenných sekeriek s miernym oblúkovitým ostrím a pozostatky po „tavení rudy.“ Torzovité výsledky svojich bádání publikoval v rokoch 1880 a 1881 v časopise *Archaeologiai Értesito* pod názvom *Lucskai ásátások* a *Lucskai lelet*.

Neskôr, pri rozборе niektorých opisovaných nálezov spomínaný profesionálny archeológ S. Šiška (v roku 1968) zistil, že väčšia časť rekonštruovateľných nádob, medený sekeromlat a veľké rohovcové čepele patrili do obdobia staršej a strednej fázy eneolitu, konkrétne tiszapolgárskej kultúre a badenskej kultúre (ostatné artefakty patrili staršiemu a strednému obdobiu neolitu).

V roku 1963 vykonal ten istý bádateľ výskum na známych Viničkách. V časti vysokej terasy nad kanálom Čierna voda objavil na ploche 528,5 m² celkovo 11 sídliskových objektov v troch odlišných kultúrnych vrstvách. Popri iných preskúmal aj niekoľko chát, ktoré patrili tiszapolgárskej kultúre i obdobiu, ktoré ju predchádzalo. Medzi významné nálezy môžeme zaradiť miniatúrnu hlinenú vaničku s dvomi krátkymi výčnelkami na okraji, štvorhranne formované menšie poháriky a tanierovité nádoby s lalokovito vyťahnutými rohmi, vázovité nádoby s roztvoreným okrajom a dvoma veľkými výčnelkami na vydutí, zásobnice so široko roztvoreným hrdlom a masívnymi, článkovitými, nahor zahnutými uchami s vertikálnym otvorom, ozdobené po obvode alebo na lome dvoma až štyroma polgulovitými výčnelkami. Veľmi zaujímavými sa javia i nálezy 1,6 cm vysokej pokrývky – hračky s vysokými, mierne zaoblenými stenami a zlomeným držadlom, hlinenej lyžice, hlinených tkáčskych závaží a štyroch fragmentov ľudských plastiek – pravdepodobne nôh. V tejto časovej etape pri zhotovovaní kamennej štiepanej industrie nadobúdala prevahu rohovec (vyskytoval sa na území dnešnej Ukrajiny vo Volynskej oblasti a v okolí rieky Bug) nad obsidiánom (primárne ložiská obsidiánu - „sopečného skla“, sú na východnom Slovensku v Tokajských a Zemplínskych vrchoch). Charakteristické boli tiež hladené sekerky z domáceho tufitu a kamenné žarnovy s drvidlami, ktoré boli vyrobené z domácej kamennej suroviny. V uvedenom období sa tiež začínajú objavovať nadzemné kolové chaty s dĺžkou 12 – 15 m poskytujúce útočisko pre viacero pokrve príbuzných rodín.

V jeseni 1999 vody Zemplínskej šíravy nečakane ustúpili od pobrežnej línie asi o 100 – 150 m, následne v jesennom období v roku 2000 až o 200 – 250 m. Obnažený piesočnato – ílovitý úsek na lokalite Pláne ponúkol zvedavcom, a tých bolo naozaj dosť, nevídaný pohľad. Na ploche 1000 x 80 m sa po zemi povaľovalo obrovské množstvo črepov a kamenných nástrojov. Túto jedinečnú situáciu využil archeológ PhDr. Marián Vizdal, CSc. z Katedry všeobecných dejín Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Spolu so svojimi poslucháčmi, študentmi michalovského Gymnázia Pavla Horova a Ing. Jurajom Šoltésom z Lúčok uskutočnil archeologický výskum. Bohatosť a unikátnosť odkrytých nálezov zaradila oblasť Lúčok a Zalužíc do programu medzinárodného archeologického výskumu. Podieľajú sa na ňom poľskí archeológovia z Archeologického inštitútu Jagiellonskej univerzity v Krakove - prof. Janusz K. Kozłowski a Dr. Marek Nowak, zo slovenskej strany garanta výskumu a kontaktného partnera predstavuje Archeologický ústav SAV v Nitre a Prešovská univerzita.

Artefakty, ktoré sa doposiaľ našli, pochádzajú prevažne zo stredného úseku mladšej doby kamennej. Prítomnosť človeka dokumentuje množstvo nálezov keramiky a kamenných nástrojov z viacerých neolitických i eneolitických archeologických kultúr (mladšej lineárnej keramiky, bukovo-horskej, tiszapolgárskej, badenskej kultúry) a zo slovanského obdobia.

Svetlo sveta pri výskume uzreli aj dva väčšie objekty resp. objektové formácie, ktoré boli pár tisícročí ukryté pod vrstvami zeminy a posledných 35 rokov i pod vodou Zemplínskej šíravy. Pre zaujímavosť, časový rozdiel medzi nimi predstavuje takmer tisíc rokov.

Starší (neolitický) objekt

Patril do súboru štyroch objektov, ktoré sa rozprestierali na ploche 60 x 30 m. Išlo o pozostatky požiarom deštruovaného obydlia s relatívne štvorcovým alebo mierne obdĺžnikovým pôdorysom a plochou približne 75 m². Uvedená stavba mala pravdepodobne vý-

nímočné obytno – výrobné – kultové postavenie, lebo svojou veľkosťou výrazne prekročila rozmery všetkých doteraz známych sídliskových nálezov predklasického stupňa bukovohorskej kultúry na území severovýchodného Potisia.

Na povrchu čierneho sfarbeného pôdorysu tohoto obrovského objektu, obklopeného tromi menšími sprievodnými sídliskovými stavbami s obytnou funkciou, boli v sprievode obrovského množstva prepálenej mazanice lokalizované a následne zozbierané zlomkovité fragmenty tenkostennej predklasikkej bukovohorskej keramiky (4 300 – 4 200 pred n. l.) s rytou líniovou výzdobou a obsidiánová industria. V hĺbke 30 cm boli identifikované nezvyčajné črepy, zdobené kombináciou plošného bieleho náteru s aplikáciou čierneho maľovaného vzoru, zlomky keramiky s obojstranne rytou výzdobou a väčšia koncentrácia obsidiánových oštepov a čepelí. Ing. Juraj Šoltés okrem toho v areáli sídliska našiel keramickú nádobu amforovitého tvaru zo 4. tisícročia pred n. l. zaradenú do začiatkov bukovohorskej kultúry. Mgr. Matej Starjak zo Zalužíc odkryl pri archeologickom výskume pomerne zachovalý fragment nádoby s viditeľnou časťou ornamentu, ktorý bol pôvodne súčasťou výzdoby vonkajších stien. Všetky uvedené artefakty a fragmenty keramiky potvrdzujú domnienku o jedinečnosti celej stavby, pričom na jej kompletne preskúmanie treba ešte ďalší archeologický výskum.

Mladšia (eneolitická) objektová formácia

Uvedenú formáciu objektov situovaných asi 200 m východne od staršieho objektu, tvorí najväčšia doposiaľ PhDr. M. Vizdalom, CSc. objavená dedina výrobné – obytného charakteru z obdobia starého stupňa neskorej doby kamennej v oblasti Podvihorlatskej štvrtohornej zníženiiny. Na povrchu sa okrem množstva staroneolitických črepov, niekoľkých kusov brúsených sekeriek identifikovali aj pozostatky obytných domov a pôdorysy 13 tiszapolgárskych pecí, ktoré slúžili na vypaľovanie keramiky. Niektoré z nich mali tvar pravidelného kruhu s priemerom 1,5 – 2 m, iné, s ťažko definovateľným pôdorysom dosahovali rozmery 10 x 20 m a viac. Pomerne veľké množstvo týchto jednoduchých hrnciarskych pecí naznačuje, že lokalita bola akýmsi centrom výroby keramiky pre blízke okolie. Táto domnienka sa potvrdila odhalením súvislostí medzi viacerými súvekými osadami tiszapolgárskej kultúry v chotári Lúčok (polohy Viničky a Záhumienky) a Zalužíc (polohy Pod Oriškami a Pri hrádzí – Funduše).

V otázke druhového a tvarového zloženia keramických výrobkov môžeme uviesť nálezy črepov hrubostenných aj tenkostenných, hrncovitých a zásobnicových nádob i mís s rôznou plastickou výzdobou.

Z kamenných štiepaných výrobkov sa identifikovali obsidiánové nástroje rôznej veľkosti a tvarov, ktoré pôvodne osadené do drevenej alebo kostenej násady slúžili ako nože či oštepy, ďalej päť opracovaných čepelí z volynského rohovca. Priamo v priestore sídliskového areálu sa objavili tiež kamenné klíny odlišných rozmerov, drvidlá na obilie, hladené sekerky, torzá praslenov – častí vretien, kamenné platne a zuby bylinožravca. Zároveň bola výskumným tímom odkrytá aj kruhová zásobnicová jama, používaná na uchovávanie potravín.

Najvýznamnejší archeologický nález získaný zo skúmanej polohy Pláne predstavuje malá soška „venuše,“ ktorú v roku 2000 objavil Ing. J. Šoltés. Táto unikátna hlinená plastika ženy je zaujímavá najmä svojim umeleckým stvárnením. Na rozdiel od neolitických „venuší,“ ktoré mali zámerne zvýraznené symboly plodnosti (prsia, sedacia časť, lono) sa nasledujúce eneolitické plastiky uvedenými prvkami už nevyznačujú (mladšia, „lúčanská venuša“ má zvýraznené len prsia).

Napriek tomu, že celá sídlisková plocha ešte nebola kompletne preskúmaná a zdokumentovaná, už dnes môžeme hovoriť o jej jedinečnom postavení minimálne v teritóriu južného vyvýšeného okraja Podvihorlatskej štvrtohornej zníženiiny.

Ide o nasledujúce skutočnosti :

- bol odkrytý veľký sídliskový areál s obytnými a výrobnými časťami
- keramický materiál sa našiel vo veľkom množstve, v rôznom sortimente a v rôznej veľkosti od miniatúrnych tvarov až po zásobnice
- boli objavené kamenné nástroje, ktoré sú opracované štiepaním a už aj brúsením

Lúčky, poloha Pláne

Obytný priestor areálu tiszapolgárskej kultúry

Kruhová zásobnicová jama odkrytá pri objekte s osobitným postavením z obdobia stredného úseku mladšej doby kamennej, neolitu 4500 r. pred n.l.

Pozostatky tiszapolgárskej pece slúžiacej na vypaľovanie keramiky

Hlinená lyžica s hrotom a zlomeným držadlom

Plastika ženy "lúčanská venuša"

Keramická nádoba, stredný eneolit asi 3500 rokov pred našim letopočtom

Obrúsený kamenný sekermät, klin a sekerka

Keramické artefakty - plasien (závažie na vreteno), mištička a časť steny veľkej zásobnicovej nádoby

Zuby bylinožravca

Predmet kosakovičného tvaru z volynského rohovca (2100 - 1500 pred n.l.)

Tenkostenná keramická nádobka amforovitého tvaru na nôžke asi spred 4500 rokov pred n. l. (zo začiatku bukovohorskej kultúry)

Čierno sfarbený pôdorys slovan-ského obytného objektu asi z 6. storočia n. l.

Nákres nálezov A. Sztárayho, tiszapolgárska kultúra

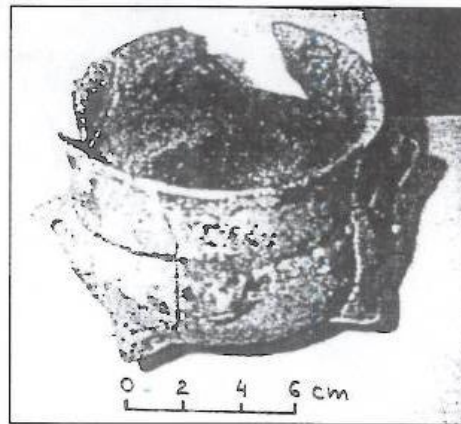
Stredoveká lyžica

Kamenné praveké drvidlo

Kruhové pôdorysy kupolových pecí z výrobného areálu tiszapolgárskeho sídliska

Nákres keramickej nádoby zrekonštruovanej M. Vizdalom, tiszapolgárska kultúra

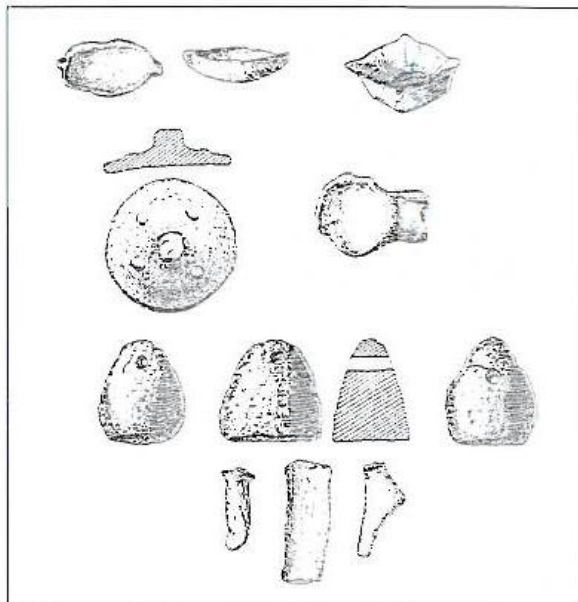
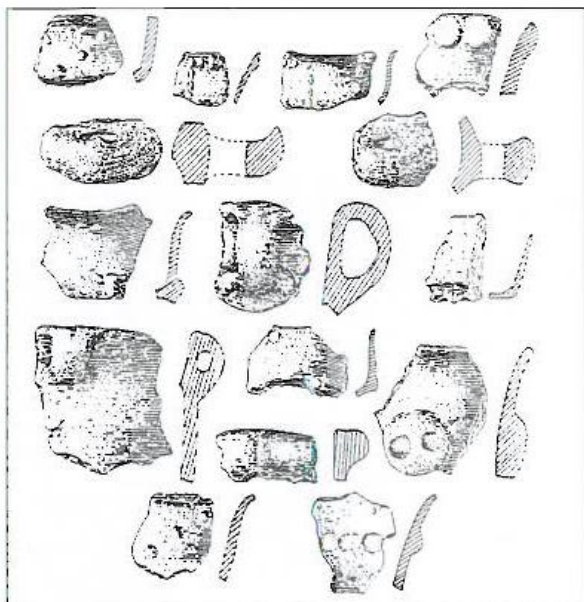

Pohľad na pracovisko archeologického výskumu tiszapolgárskeho sídliska v roku 2000. Vľavo je odkrytá veľká oválna jama o rozmeroch 7 x 15 m pripravená na budúci hĺbkový prieskum

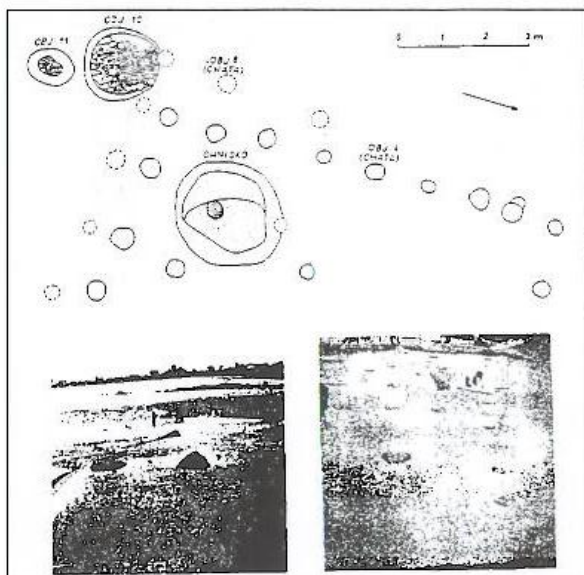

Na tomto priestore dlhom asi 1000 m sa vystriedali generácie ľudskej populácie od stredného úseku mladšej doby kamennej (asi 4500 rokov pred n.l.) až po 20. storočie n.l.

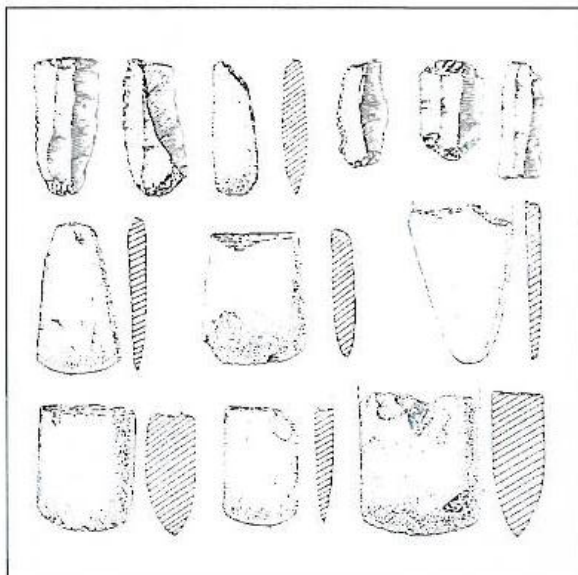
Lúčky, poloha Vinický

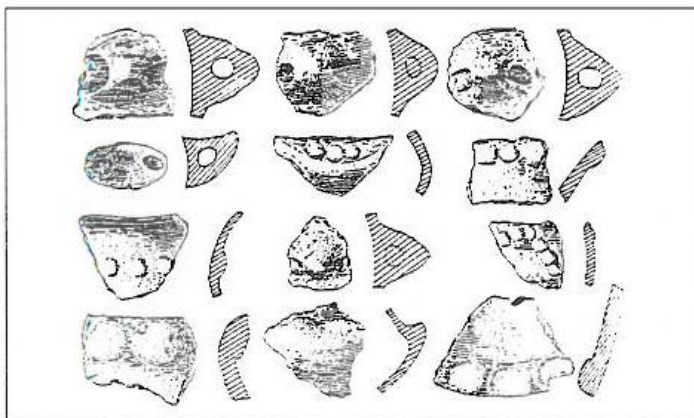
Nákres keramiky, prototiszapolgárska fáza tiszapolgárskej kultúry

Nákres sídliskových objektov - prototiszapolgárska fáza tiszapolgárskej kultúry a tiszapolgárska kultúra

Nákres kamennej industrie zo sídliskových objektov tiszapolgárskej kultúry

Obdobie mladšieho praveku až včasná doba dejinná

V roku 1997 Ján Kendereš ml. z Lúčok našiel na lokalite v polohe Pláne predmet kosákovitého tvaru z volynského rohovca. Artefakt so starostlivo upraveným povrchom mal dĺžku 12 cm, šírku 3,6 cm a maximálnu hrúbku 1 cm. V decembri uvedeného roka ho od nálezcu odkúpilo Zemplínske múzeum v Michalovciach. Tento kosákovitý predmet sa zaraďuje do neskoroeneolitického až ranobronzového obdobia. Okrem toho boli pri obhliadke okolia nálezu objavené keramické fragmenty tiszapolgárskej a bádenskej kultúry, zistený bol aj črepový materiál z doby bronzovej, halštatskej, rímskej a slovanského obdobia.

V roku 1945 spomínaný archeológ V. Budinský – Krička zaregistroval v Lúčkach v polohe Čarny poľo keramické nálezy z doby bronzovej (1900 – 700 pred n. l.), staršej doby železnej (700 – 400 pred n. l.) a doby rímskej (0 – 400 n. l.). Na bližšie neuvedenej polohe zistil samostatný hrob zo staršej doby železnej, ktorý má podľa neho (na základe štíhlej valcovitej urny s vypuklinami pod okrajom) súvislosť s pohrebiskom vo Vojnatine. Stopy po prítomnosti Slovanov (6.–10. stor. n. l.) v katastri Lúčok registroval na polohách Hangačka, Semerka a opäť Čarny poľo.

Na záver radi konštatujeme, že život v priestore juhovýchodného okraja Podvihorlatskej štvrtohornej zníženej v časovom úseku takmer siedmich tisícročí nikdy neustal. Ľudia sa tu vždy vracali a využívali výhodnú polohu okolia našej obce na trvalejšie usadenie.

Bohatosť pravekého a včasnohistorického osídlenia Lúčok dokumentuje aj stále výstavka archeologických nálezov pri Obecnom úrade, ktorú s významnou podporou starostu obce Eduarda Baláža pripravil a zostavil Ing. Juraj Šoltés. Všetky exponáty sú písomne aj fotograficky zdokumentované a majú slúžiť laickej i odbornej verejnosti pri prezentovaní najstaršej histórie našej obce.

Jedným z cieľov tejto práce je pátranie po lúčanských koreňoch. O tom, že siahajú do roku 1336, sme sa dozvedeli z úradných listín a v roku 1996 sme 660. výročie prvej písomnej zmienky o obci aj oslávili. „Opýtali“ sme sa však archeológov, či obecné dejiny nesiahajú ešte hlbšie do minulosti. Doposiaľ uskutočnené výskumy v katastrálnom území Lúčok na polohách Pláne, Čarny poľo, Záhumienky, Viničky, Hangačka, Hangačka – Hurov klinok a Semerka v rokoch 1880, 1945, 1953, 1954, 1961 – 1963, 1991, 1992 a 1997 – 2001 potvrdili prítomnosť našich predkov už v dobách dávno minulých. Archeológovia zhromaždili obrovské množstvo materiálu a po preskúmaní z neho „vyčítali,“ že v lúčanskom chotári žili ľudia už pred 6 500 rokmi. „Odkaz praveku“ však nebol zaznamenaný na pergamene či papieri, ale má formu črepov, keramických nádob, kamenných nástrojov a pôdorysov objektov.

Vo svetle týchto nových zistení si kladieme ďalšiu otázku : „Nesiahajú dejiny našej obce ešte hlbšie do praveku?“ Na odpoveď budeme musieť nejaký čas trpezlivo čakať, lebo všetko závisí aj od stavu hladiny Zemplínskej šíravy. Zatiaľ sú cenné kultúrne poklady držané v jej vodnej moci.

Ďalšie archeologické objavy v rokoch 2003-2005

V rokoch 2002-2005, ale najmä po výraznom poklese hladiny vody na Zemplínskej šírave v jeseni 2005, boli odhalené a objavené ďalšie objekty a artefakty na polohe Dolné Pláne v Lúčkach v rámci archeologického výskumu.

Dno hladiny Zemplínskej šíravy je 104,97 m nad morom. Počas jej 40-ročnej existencie hladina vody v nej značne kolísala. Najvyššie hodnoty dosiahla 06.apríla 2000, kedy bolo namerané 116 m nad morom. V novembri 2005 jej hladina poklesla na 109,8 m nad morom. Hĺbka bola vtedy okolo 5,5 - 6 metrov. Keďže voda ustúpila pomerne ďaleko od brehu, bolo možné sledovať ďalší odkrytý materiál na skúmanej lokalite.

Okrem doposiaľ nájdených a v knihe Lúčky - História a súčasnosť (I. vydanie z roku 2002) popísaných a zakreslených objektov Doc. PhDr. Marianom Vizdalom CSc., objavil Ing. Juraj Šoltés ďalšie tri väčšie a päť menších slovanských objektov štvorcového a obdĺžnikového pôdo-

rysu. Objekty od okolitého terénu oddeľovala vyvýšená mazanica zo stien objektov. V najväčšom odkrytom obytnom priestore o stranách 7 x 7 m sa našli dve menšie ohniská a črepy z vypálených nádob slovanskej keramiky pravdepodobne z 8.- 9.storočia. Sú zdobené ornamentom s typickou nepravidelnou jedno až štôrlíniovou vlnovkou a rovnými vodorovnými čiarami. Črepy majú žltohnedú, hnedú a červenohnedú farbu. Ďalej bola objavená kamenná čepeľka (nôž) z pazúrika hnedej farby, ktorá bola zhotovená štiepaním. Je dlhá 15cm, široká 2-3cm. Ostrosť hrán predčí aj dnes vyrábané oceľové nože. V najväčšom ohnisku - peci je zachovaný popol a uhľiky po zhorení organického materiálu (drevo, slama, seno....)

Z mladších slovanských období boli nájdené konské črenové zuby (premolares) konské železné podkovy rôznej veľkosti, podkúvačské klince, kovové spony z konského postroja, klince z okovaného dreveného kolesa, silnejšia kovová reťaz. Pozornosť upútal aj závesný kresťanský kovový krížik.

V roku 1945 archeológ prof. V. Budinský Krička zaregistroval stopy po prítomnosti Slovanov v katastri Lúčok na polohe Hangačka, Samerka a Čarný poľo (6. -10.str. n. l.). Slovanské osídlenie na týchto lokalitách zaznamenal aj K. Andel v rámci prospekcie Východoslovenskej nížiny v roku 1955.

Porovnávaním tvarov artefaktov a ich zdobenia s veľkomoravskou keramikou, ktorú publikoval Dr. P. Dvořák môžeme konštatovať, že v Lúčkach bolo objavené ďalšie slovanské sídlisko pravdepodobne z 8.- 9 storočia. Spomínané nálezy z Lúčok svedčia o intenzívnom záujme ľudí o Podvihorlatskú oblasť v pravekom až včasnohistorickom období.

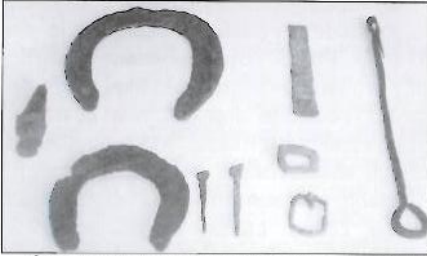
***Objavil, sфотографoval, zakreslil a spracoval
Ing. Juraj Šoltes, Lúčky***

Slovanský objekt z 8.-9. storočia s ohniskom po zhorení organického materiálu. Je ohraničený mazanicou zo stien.

Keramická nádoba (poškodená) tiszapolgárskej kultúry (asi 3200 rokov pred n.l.)

Účelovo vyholované konské podkovy, kováčsky klíнец, podkúvačsky klíнец, spony z konských postrojov, železná sekerka a nástroj na zhotovenie konských postrojov

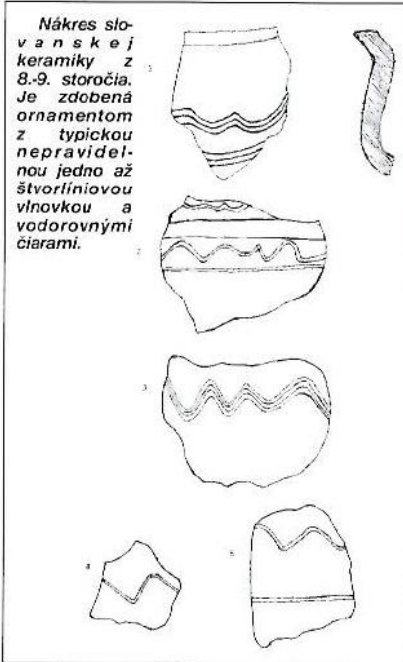
Zručne opracovaná veľmi ostrá kamenná čepeľka (nôž) z mladšej doby kamennej, tiszapolgárska kultúra

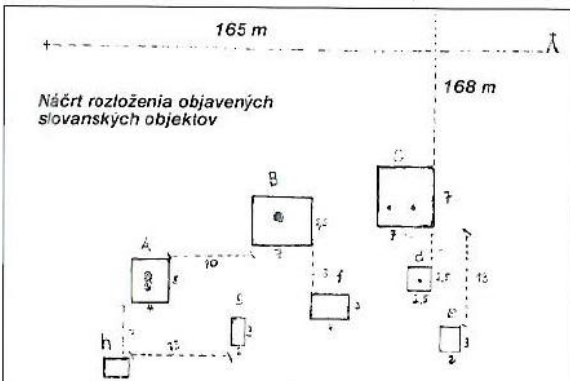
Ing. Juraj Šoltés spolupracuje na archeologickom výskume v Lúčkach

Črepy z nádob staroslovanskej keramiky pravdepodobne z 8.-9. storočia

Nákres slovanskej keramiky z 8.-9. storočia. Je zdobená ornamentom z typickou nepravidelnou jedno až štvorliniovou vinovkou a vodorovnými čiarami.

Návrh rozloženia objavených slovanských objektov

Sekerka z doby kamennej z povrchového zberu na polohe Pasiенок (Lúčanské pastvísko).

ho plátna. Robili celú zimu. Šaty hladili – žehlili drevenými „kačakmi“ na to usposobenými. Neskôr mali žehličky na uhlíe a po zavedení elektrického prúdu si postupne kupovali žehličky elektrické.

Spôsob života osadníkov z dávnejšieho obdobia nemáme zatiaľ zmapovaný. Veríme, že sa raz tak stane.

V roku 1831 zúrila na Zemplíne, a teda aj v našej obci, epidémia cholery. Vymierali celé rodiny ba i celé dediny. Najčastejšou príčinou smrti bol hlad, v zime slabé oblečenie, zlé hygienické podmienky, takmer nijaká lekárska starostlivosť. Zdroj nákazy bol v našom regióne najmä v močiaroch, ktoré sa rozprestierali na území chotára, kde je teraz Zemplínska šírava. Okrem iných riek i naša Čierna voda sa v jari a v jeseni rozlievala po okolí, i keď v čase sucha to bola neškodná riečka. Jej vody ničili úrodu, hospodárske objekty i rodinné domy. Vyschnutá pôda bola čiernej farby. Pravdepodobne od nej dostala názov Čierna voda. Hovorovo sa zachoval názov potoka Čierna voda ako lúčanský jarok, ale to len posledných sto rokov. Z písomných záznamov zo 14. storočia sa dozvedáme, že už vtedy tu boli záplavy. Vtedajší pán hradu Vinné hľadal z tohto východisko. Dal cez močiar kopat' kanál, aby sa pravidelne odvádzala voda. Kopalo sa vodne i v noci, lebo pán i poddaní verili, že ak tu nebudú močiare, nebudú choroby, nebudú zomierať poddaní. Kopanie kanála bolo povinné. Bol rozmeraný pre jednotlivé domy podľa množstva pridelenej pôdy. Kto mal štvarcinu pôdy z ha, kopal 10 – 15 bežných metrov. Po úprave močiara sa zdravotný stav obyvateľstva na čas zlepšil. Ale priekopy sa neudržovali, nečistili, preto sa po rokoch opäť zanesli bahnom, ilom a zarástli trstím. A Čierna voda s ďalšími riečkami opäť ohrozovala celé okolie a ľudia opäť hynuli. Niekedy ich viacej umieralo ako sa rodilo.

V roku 1873 Slovensko opäť zachvátila cholera. Podľa literatúry epidémia vtedy skosila na Slovensku asi 170 – tisíc ľudí / týfus, kiahne, záškrt, pľúcna tuberkulóza/. Na vidieku jeden lekár pripadal na okolo 75 tisíc ľudí. Chudobní ani nemali peniaze na zaplatenie lekára a liekov. Priemerná dĺžka života v tomto období neprekročila 40 – 50 rokov. Boli obce, kde ani nebolo človeka staršieho ako 50 rokov. V roku 1910 infekčné choroby zapríčinili viac ako štvrtinu všetkých úmrtí. Smrť mala bohatú žatvu. Neobišla ani Lúčky.

Pravidelné rozsiahle jarne a jesenné povodne zapríčinili nielen epidémie, ale znehodnocovali aj ornú pôdu, lúky a hospodárske budovy. V období medzi záplavami trpela táto oblasť pravidelným suchom. Keď zem a ľudia vodu nepotrebovali, skoro sa v nej topili. V lete zas rastliny hynuli od sucha. Z prvých písomných záznamov sa dozvedáme, že takéto pomery v povodí Čiernej vody tu boli aj v 14. storočí.

Keď voda opadla, zostali po nej hnilobné bažiny s mračnami múch a komárov, čo vytváralo živnú pôdu pre vznik a šírenie nakažlivých chorôb. Z týchto dôvodov v roku 1878 podali okolité obce Vinné, Kaluža, Klokočov, Kušín, Jovsa, Veľké a Malé Zalužice, Senné i Lúčky na Administratívny výbor do Užhorodu žiadosť, aby boli vykopané blatské kanály a upravené cesty, lebo ináč vyhynie obyvateľstvo a nebude kto mať obrábať panskú pôdu, chovať zvieratá, a platiť dane. Vyslaná komisia zistila na tvári miesta strašnú situáciu tohto kraja a tak po dlhých preťahoch v roku 1878 bolo založené Vodné družstvo Senné – Blatá. Začali sa kopat' kanály. Bol to začiatok úprav, ktoré „spustili“ z našich chotárov „čiernu,“ nebezpečnú vodu. Začali sa rozširovať a regulovať brehy rieky Čierna voda a bola zabezpečená starostlivosť o jej údržbu.

Naposledy sa rozsiahla regulácia Čiernej vody realizovala v rokoch 1941 – 1945. Prácu riadil správca družstva Vodné družstvo Senné – Blatá Josef Střeščík. Zomrel v roku 1955. Býval v dome teraz číslo domu 79. Na úprave rieky pracovalo denne okolo 100 ľudí nielen z Lúčok, ale aj z blízkeho okolia. Prácu uľahčovali a urýchlili dva bágre, ktoré obsluhovali bagristi z Moravy. Jeden z nich, Josef David, sa u nás oženil a zostal žiť. Na odvoz vybagrovanej zeminy sa využívali vagóniky pohybujúce sa po koľajničkách. Brehy rieky robotníci vykladali kobercovým trávnikom. Z lúk vyrezávali „dery“, ktoré na vozoch ťahaných koňmi dopravovali na miesto zatravnovania. Najmä pri tejto práci sa uplatňovali dievčatá a ženy.

Niektoré čiastkové úpravy sa uskutočnili v 19. storočí, riešili sa aj za I. ČSR v 20. storočí. V súvislosti s vodohospodárskymi úpravami Východoslovenskej nížiny bola v priestore niekdajších Podvihorlatských Blát a Pláne vybudovaná umelá vodná nádrž Zemplínska šírava, čím sa vyriešil „večný“ problém so záplavami tohoto regiónu.

Tabuľa, ktorú mal na svojom dome birov - "Užhorodská župa, sobranecký okres, Mlyna Lúčka pri kamennom rohu, birov" - dor. 1918

Vpředu Josef Střeščík, vedúci regulácie potoka Čierna voda v rámci akcie Vodné družstvo Senné - Blatá s "figurantom" Michalom Tomašul'om

Zábery z regulácie potoka Čierna voda 1940-1945

Mapka s vyznačením mlynice v obci Lúčky (Užská župa)

Pohľad na vybudovaný most cez Čiernu vodu na polohe Pasvisko

Zaujímavosti z histórie obce Lúčky

- Do dnešných dní **najstaršiu písomnú zmienku** o obci Lúčky poznáme z latinskej listiny datovanej **11. marcom 1336**. Slovenský preklad časti tejto listiny znie: *My Kapitula jágerskej cirkvi, dávame na vedomie, že na základe obsahu listiny veľkomožného muža, veľmoža Pavla, sudcu kráľovskej kúrie, ktorá vyjadruje spôsob a formu jeho súdneho rozhodnutia a listiny určenej nám od tohto veľmoža Pavla ... Mená majetkov, ktoré boli pririeknuté často spomínaným synom Andreja a ich dedičom sú tieto: ... Starý Hažín, Veľký Hažín, Lúčky ("possesiosionum Luchka"), Lazňany, Vyšné Stráňany ...*

Naši predkovia sa venovali aj vinohradníctvu. V listine z roku 1336 poznáme doteraz najstaršiu písomnú zmienku o tunajšom **vinohrade**. Začiatkom 17. storočia postihla miestne vinohrady neúroda, ale v roku 1715 tu pestovali vinič celkovo na rozlohe, ktorú 15 ľudí okopalo za jeden deň ("15 kopáčov vinohradov").

- Koncom **14. storočia** samotný panovník Žigmund Luxemburský riešil prípad Mikuláša z Lúčok. Ako to už medzi "dobrými susedmi" býva, sťažnosť na **Mikuláša z Lúčok** podal jeho vplyvný sused Ján z Michaloviec. V celej záležitosti bola problémom neoprávnená výstavba mýtnice a následné vyberania a samotná výška mýta. Čo je zaujímavé, zachovala sa presná výška mýta pre pocestných. Prípad vyšetroval a rozsudok vyniesol uhorský palatín na sneme Užskej a Zemplínskej stolice v roku 1393. Obvinený Mikuláš sa bránil tým, že s veľkými výdavkami a námahou vlastných poddaných dal postaviť dlhý most cez "riečku Stretava" a zároveň nikoho nenútil po tomto moste chodiť a platiť mýto. Svojrázne vysvetľovanie si dobových zákonov a nariadení Mikulášom z Lúčok Žigmund Luxemburský "odmenil" zhabaním výnosov z mýta a celého majetku Lúčky.

- V roku 1418 je v našej obci doložené patrocínium (zasvätenie) Štefana Kráľa. V stredoveku tu stál **kostol** a Lúčky boli sídlo stredovekej rímskokatolíckej farnosti.

- Podľa platnej zásady "*Cuius regio, eius religio*" - "Čí je majetok, toho je náboženstvo", aj bývalé katolícke obyvateľstvo Lúčok muselo v 16. storočí prijať **protestantské náboženstvo** svojo zemepána, resp. zemepánov. Celý proces súvisel s patronátnym právom, ktoré v Uhorsku malo dlhodobú platnosť. Na základe tejto zásady mal každý patrón moc dosadiť do farnosti jemu vyhovujúceho farára. Vierovyznanie zemepána mali nasledovať, podľa starých feudálnych princípov, všetci ich poddaní. Mnohí ho nasledovali z osobného presvedčenia, niektorí nemali inú možnosť, len sa vo vierovyznaní prispôbiť, pretože nebol nablízku iný duchovný, ktorý by bol ich deti pokrstil, ktorý by ich pochoval atď. Právomoc i svojvôľa šľachticov sa uplatňovala pri výbere duchovných do jednotlivých kostolov a to nielen z hľadiska náboženského, ale aj jazykového. Zákonný článok číslo 7 z roku 1647 zrušil túto zásadu a dovolil aj sedliakom voliť si vlastného farára, ak bol zemepán iného náboženstva. Patronátne právo ostalo naďalej v platnosti a patrón mohol naďalej obsadzovať fary podľa svoje vôle, ale poddaní už nemuseli túto voľbu rešpektovať a mohli navštevovať iný kostol.

Lúčky (uvedené pod názvom "Vámoslucska") boli najprv filiou kalvínskej farnosti Michalovce (údaj k roku 1584). Vtedy bol michalovským farárom Juraj Debreceni. V roku 1618 sa uvádzajú už ako filiálka kalvínskej farnosti Hnojné (farár Martin Sokoly). V prvej polovici 18. storočia sa Lúčky stali sídlom novej **kalvínskej slovenskej farnosti**. Ako sídlo farnosti s filiálkami Závadka a Malý Hažín sa naša obec uvádza napríklad v súpise farnosti užského dištriktu. Tento súpis spomína vo svojom diele o histórii reformovanej cirkvi v Uhorsku z roku 1728 profesor cirkevnej histórie na Akadémii v Utrechte Adolf Lampe. Aj v lúčanskej farnosti sa určite používali náboženské knihy vytlačené v rokoch 1750 - 1758 v stredozemplínskom nárečí.

- **V roku 1607** sa stretlo 27 šľachticov z našich končín a prijali ustanovenia zhrnuté do 16 bodov, ktoré určovali aj poddaným z Lúčok normy správania. Tieto morálne nariadenia sa mali všetky dodržiavať a určení zemepáni ich kontrolovali. V prípade ich porušenia boli dohodnuté rozličné sankcie (finančné a iné).

Prvý bod: Každý sa mal v nedeľu, vo sviatočné dni a dni jarmokov zúčastniť bohoslužieb

Druhý bod: Zákaz práce v nedeľu

Tretí bod: V obci má byť škola, cintorin a kostol

Štvrtý bod: Prísne tresty pre bohorúhačov (posadiť do klady a pranierovať pred vstupom do kostola)

Piaty bod: Každoročne voliť nového richtára, ktorému sa budú zodpovedať za svoje činy

Šiesty bod: Po deviatej hodine večer (večierka) zákaz predaja vína a piva

Siedmy bod: Zákaz vpúšťať do domu kartárov a hráčov s kockami

Ôsmy bod: Zákaz potulovať sa po večierke

Deviaty bod: Zákaz chodiť bez lampáša po zotmení

Desiaty bod: Sedliaci odo dňa Sv. Juraja po deň Sv. Michala na celom michalovskom panstve nemôžu v krčmách predávať víno. Zemepáni mohli

Jedenásty bod: Mäsiari na dedinách mali dbať aby bol dostatok mäsa

Dvanásty bod: Remeselníci idúci na jarmok museli platiť počas tzv. suchých dní clo. Z týchto peňazí sa mala financovať výstavba na dedinách, tak ako tomu bolo v minulosti

Trinásty bod: Sedliaci mali zakázané chytať ryby alebo zajace

Ďalšie body sa týkali skôr obyvateľov mesta a trhov a jarmokov.

• V roku 1614 sudcovia vypočúvali a následne potrestali trinásťčlennú skupinu ľudí, ktorých nazvali "lotrami". Žalobu na nich podal dedič poľskej obce Smerek pán Vojtech Romer so všetkými svojimi poddanými. Medzi obžalovanými boli Vojtech Gegiel z Michaloviec, Ján Polák zo Zalužíc, Andreja z obce Vyšné Remety (?), Anton Lukáč z Porúbky (?), Vaško z Vinného, Michal Zola z Bánoviec nad Ondavou, Marton zo Stretavy, Peter Kelemenzat z obce Vyšné Remety (?) a ďalší. Žalovaná strana tvrdila, že všetci trinásť boli členmi **zbojníckeho "tovarišstva"**, ktoré malo celkovo 98 ľudí. Členovia tohto zoskupenia jednej noci pred sviatkom svätého Vavrinca "zbojníckym obyčajom" prepadli a vylúpili obec Smerek. Pri rabovaní dokonca zabili niekoľko ľudí. Všetci trinásť boli odsúdení na smrť rozštvrtením (podľa práva potupná smrť pre najťažších zločincov). Pri výsluchu Peter Kelemenzat prezradil aj svojich tovarišov, ktorí sa na prepade podieľali. Medzi inými uviedol i **Mihilu** z obce Lúčky. Čo sa stalo s týmto lúčanským zbojníckym tovarišom sa nám zistiť nepodarilo.

• V roku 1715 v Lúčkach bývali rodiny Jána Tomaša, Juraja Homafaša, Mikuláša Zunika, Juraja Kakoša, Mateja Rusnáka, Juraja Huru (podľa národnosti 1 Maďar a 5 Slováci, respektíve "Ruthéni"). obrazok 01

• Osemnásťte storočie sa zvykne nazývať aj storočím sťahovania, respektíve útekov poddaných. V rokoch 1712 - 1717 z Lúčok sa bez vedomia svojho zemepána odsťahoval jeden poddaný, resp. poddanská rodina do zemplínskeho mestečka Tarczall (dnes v Maďarskej republike). V roku 1728 do Lúčok utiekli piati poddaní zo Sniny. Na základe vyšetrovania Užskej stolice zo zimného obdobia 1735/1736 vieme, že Lúčky bez dovolenia opustili 14 poddaní, resp. členovia 14-tich poddanských rodín. Títo obyvatelia sa rozprchli do rozličných kútov (napríklad do Poľska, za Tisu a inde). V tomto období v Lúčkach bývali len štyria poddaní, resp. členovia štyroch poddanských rodín.

• O pomeroch v našej obci sa dozvedáme z dvoch zaujímavých zachovaných latinsky písaných rukopisov pochádzajúcich z prvej tretiny 18. storočia. Podľa staršieho rukopisu pavlovského rodáka Adama Horvátha "Lúčky (autor zapísal ako "Lucska") ležia na severnom brehu močiara Čierna voda oproti obci Závadka. Poloha a chotár je dobrý a úrodný. Obec trpí rozličnými neprijemnosťami od prechádzajúcich vojsk". obrazok 03

O tunajších pomeroch ďalej napísal: "Kraj oplýva dubovými lesmi a na ich žaludoch sa pasú veľké stáda sviň, ktoré z toho tučnejú". Druhý, mladší rukopis významného slovenského polyhistora Mateja Béla o obci uvádza: "Lúčky, meno je sarmatského pôvodu a znamená malé lúky. Ležia na brehu močiara Čierna voda a sú preto vlhké, ale predsa vhodné na poľnohospodárstvo, ktoré odtiaľ sa ľahá až za močaristú riečku".

• V roku 1730 vybudovali veriaci v obci Fekišovce drevený kostol. Aj tento kostol navštevovali rímskokatolíci z Lúčok. Tunajší rímskokatolíci od roku 1863 patrili pod farnosť so sídlom v Úbreží (predtým patrili do farnosti Veľké Zalužice) satumárskeho biskupstva (Satu Mare - dnes Rumunsko).

• V starých cirkevných matrikách Gréckokatolíckeho farského úradu Hažín (najstaršie matričné údaje z roku 1806), Reformovaného farského úradu Lúčky (najstaršie matričné údaje z roku 1747), Rímskokatolíckeho farského úradu Veľké Zalužice (matričné údaje od roku 1824) sme našli mená a priezviská aj týchto obyvateľov Lúčok:

Rok 1777 Ján Turóci; **Rok 1809** Juraj Tomašula, Michal Bodák; **Rok 1810** Ján Hura; **Rok 1813** Juraj Hura, Šimon Onderko, Vasil Sopko, Andrej Havran, Andrej Modrák, Anna Mrázová, Ján Paločík; **Rok 1828** Mária Lorinc, Juraj Hrušovský, Anna Tokárová, Pavol Luca; **Rok 1831** Michal Pavlovčák; **Rok 1834** Michal Bodnár, Ilona Tkáčová, Ján Hura, Andrej Kalman, Ján Grib, Andrej Luca; **Rok 1836** Michal Mariňák; **Rok 1846** Juraj Sabó, Juraj Gajdoš, Juraj Bodnár, Juraj Sopko, Andrej Mihajlo, Anna Maťišin, Michal Gusaj; **Rok 1862** Zuzana Džvirková (bývala Lúčky č. 48); **Rok 1864 - 1866** Matej Mariňák (býval Lúčky č. 60), Mária Becová (bývala Lúčky č. 45), Michal Kavka (býval Lúčky č. 12), Juraj Beca (býval Lúčky č. 44), Juraj Mariňák (býval Lúčky č. 24); **Rok 1867** Michal Sopko (býval Lúčky č. 20); **Rok 1867** Ján Gačko (býval Lúčky č. 68), Ján Kušnir (býval Lúčky č. 11), Michal Hučanský (býval Lúčky č. 5); **Rok 1870** Ján Maščenik, Michal Mariňák (býval Lúčky č. 24); **Rok 1872** Ján Matí (býval Lúčky č. 18), Mária Sinčáková, Ján Beca (býval Lúčky č. 47), Zuzana Butkovská; **Roky 1873 - 1877** Ján Beca (býval Lúčky č. 30), Zuzana Geciová, Juraj Šepelák (býval Lúčky č. 68), Ján Sopko (býval Lúčky č. 21), Michal Gural' (býval Lúčky č. 56), Ján Jacko (býval Lúčky č. 34), Juraj Kocalab (býval Lúčky č. 58); **Rok 1881** Ján Matí (býval Lúčky č. 2); **Rok 1885** Michal Hreha (býval Lúčky č. 40); **Rok 1893** Juraj Ivaňo (rodák zo Závadky), Juraj Kavka (rodák z Polianky, býval Lúčky č. 78); **Rok 1899** Ján Čarný (býval Lúčky č. 37); **Rok 1900** Ján Kudrák. Obrázok 05

Pri písaní priezvisk sme ich zápis z latinského, respektíve maďarského jazyka pretransformovali do slovenčiny. Zároveň upozorňujeme, že v minulosti dochádzalo k úprave jednotlivých priezvisk (napríklad Butkovská - Budkovská, Paločík - Paľovčík, Ivanov - Ivaňo).

V štátnych archívoch sa žiaľ nenachádza ani jedna matrika Rímskokatolíckeho farského úradu Úbrež, kde naša obec ako filiálka od druhej polovice 19. storočia patrila.

• Údaje z polovice 18. storočia uvádzajú, že tunajší rímskokatolíci sa zúčastňovali peších púti aj do Senného (púť na Sviatok Navštívenia Panny Márie) a Veľkých Zalužíc (sviatok Sv. apoštolov Peter a Pavol).

• V roku 1751 vizitoval (kontrolná návšteva) gréckokatolícku farnosť Hažín (duchovný Vasilij Sčavnický) mukačevský biskup Michal Manuel Olšavský. Do tejto farnosti ako filiálka patrili i Lúčky, kde v tom čase bývali dve želiarskej (stredná vrstva poddaných) gréckokatolíckej rodiny (rodina vdovy Anny a Michala Matova). Spomínaní veriaci navštevovali farskú drevenú cerkev posvätenú Nanebovstúpeniu Pána. Členovia týchto rodín platili cirkevnú daň pol vika obilia (približne 12, 5 kg) alebo odpracovali jeden deň na farských majetkoch. Fara mala pozemky aj v Lúčkach, ktoré obhospodarovali miestni obyvatelia.

• Prvýkrát sú presnejšie zobrazené Lúčky pod názvom "Lucska" na mape z prvého vojenského jozefínskeho mapovania. Podľa pôvodnej mapy (mierka 1: 28 800) z druhej polovice 18. storočia, do ktorej sa dopĺňali údaje až do roku 1782, z našej obce viedli cesty smerom do Malých Zalužíc i do Hažína. Len medzi Lúčkami a Závadkou sa nachádzal hustý lesný porast cez ktorý bola v mape zakreslená lesná cesta, ktorá spájala obidve obce. Obrázok 04

• V roku 1792 platilo osemdesiat gréckokatolíkov z Lúčok hažinskemu farárovi Andrejovi Sčavnickému celkovo 10 rýnskych forintov a 38 grajciarov na farské potreby.

• V roku 1806 v našej obci bývalo 142 gréckokatolíkov, z toho 96 schopných a 46 neschopných svede (deti pred prvým svätým prijímaním). Farár Andrej Sčavnický tu do roku 1805 zosobášil celkovo pätnásť čisto gréckokatolíckych manželských párov. Gréckokatolíci sa len výnimočne sobášili s rímskokatolíckymi a do roku 1805 dokonca nebol zaznamenaný žiadny sobáš s reformovanými kresťanmi (kalvínmi). V roku 1805 uzavreli sobáš dvaja gréckokatolíci z Lúčok, siedmi gréckokatolíci sa narodili a piati zomreli.

• Už začiatkom 19. storočia sa do obce prisťahovalo niekoľko veriacich židovského vierovyznania, ktorí zo začiatku patrili pod rabinát so sídlom v Sennom. Počet židovských veriacich bývajúcich v obci stúpol v 70-tych rokoch 19. storočia na osemdesiatpäť (najviac z okolitých obcí). V obci vznikla samostatná židovská náboženská obec.

- Z roku 1816 sa zachovala mapa (autor mapy Ján Fábry) územia Chobotné v chotári našej obce a z roku 1840 mapa (autor Samuel Galambovič) tunajšieho chotára. Obrazok 02
- V súvislosti s kalvínskou farnosťou spomína Lúčky vo svojom diele Etnografia Slovákov v Uhorsku (rukopis dokončil v roku 1837) zakladateľ slovenskej etnografie Ján Čaplovič. Táto zmienka je o to významnejšia, že v celom rukopise spomína len desať obcí zo súčasných okresov Michalovce a Sobrance.
 - V roku 1837 boli tunajšími najväčšími zemepánmi Albert Sztáray (syn najväčšieho miestneho vlastníka v 18. storočí Michala Sztáraya) a Juraj Szemere.
 - V roku 1844 na reformovanej ľudovej škole v Lúčkach učil František Török (doteraz je to najstaršie známe meno a priezvisko tunajšieho učiteľa) i keď je veľmi pravdepodobné, že tu škola existovala už oveľa skôr.
 - V roku 1893 mali veľkostatky (výmera nad 100 katastrálnych jutár) v chotári našej obce Adolf Grünwald a gróf Anton Sztáray, ktorému vďačíme aj za najstaršie archeologické nálezy z miestneho chotára. Adolf Grünwald tu celkovo vlastnil 116 katastrálnych jutár pozemkov, z toho 62 katastrálnych jutár polí, 53 katastrálnych jutár lúk a 1 katastrálne jutro nepoužívanej plochy. Gróf Anton Sztáray vlastnil 596 katastrálnych jutár, z toho 288 katastrálnych jutár polí, 4 katastrálne jutár záhrad, 236 katastrálnych jutár lúk, 54 katastrálnych jutár pasienok a 14 katastrálnych jutár nepoužívanej plochy.
 - V roku 1895 Lúčky patrili do obvodu notárskeho a matričného úradu so sídlom vo Veľkých Zalužiciach (dnes miestna časť Zalužíc). Koncom roka 1895 sa začali údaje o narodeniach, úmrtiach a sobášoch zapisovať aj do štátnych matrik (dovtedy sa viedli len matriky cirkevné).
 - V roku 1897 ničivý požiar spôsobil, že vyhorela takmer celá obec.
 - V roku 1897 bolo v obci celkovo 73 hospodárstiev. Pri práci na týchto hospodárstvách naši predkovia popri náročnej ručnej fyzickej robote využívali najčastejšie konský dvojzáprah a v minimálnej miere volský dvojzáprah. V obci okrem koní chovali celkovo 74 kusov hovädzieho dobytku, 138 sviň, 304 oviec, 621 kusov hydiny a 31 včelích rodín. V sadoch pestovali celkovo 244 ovocných stromov, z toho 12 jabloní, 20 hrušiek, 1 čerešňu, 1 broskyňu, 196 slivák a 14 moruší.
 - Počet obyvateľov sa znižoval aj vystahovalectvom za "veľkú mláku" do Ameriky. Naši predkovia cestovali za zárobkom hlavne loďami z nemeckých prístavov. V rokoch 1898 - 1913 opustilo našu obec napríklad deväť členov rodiny Hura - Pavol (1898), Barbora (1900), Ján (1900), Ján (1904), Pavol (1905), Juraj (1909), Ján (1909), Juraj (1910), Anna (1913). Členovia rodiny mali rozličné prívrastky (prezývky), napr. Dzvonič, Balog, Cucák, Kročko, Šľachta.
 - Podľa sčítania obyvateľstva z roku 1900 v našej obci bývalo 534 obyvateľov (najviac vo veku 20 až 39 rokov). Podľa národnosti tu žilo 12 Maďarov, 62 Nemcov, 460 Slovákov a podľa náboženstva 109 rímskokatolíkov, 138 gréckokatolíkov, 2 luteráni, 222 kalvínov a 63 izraelitov. Čítať a písať vedelo celkovo 129 obyvateľov, ostatní boli negramotní. Z 91 obytných domov bolo 6 postavených z kameňa alebo tehly, 1 z válkov a 84 z dreva. Päťdesiatpäť domov malo strechu z dreveného šindľa a 36 zo slamy (župy). Na poľnohospodárstve bolo závislých 459 obyvateľov. V obci v tej dobe štatistiky uvádzali celkovo 63 gazdovstiev (najviac 44 o výmere od 10 do 100 katastrálnych jutár). Štyria miestni obyvatelia živili svoje rodiny remeslom (z toho dvaja kováči), traja obchodom, traja verejnou službou (učiteľ, farár a i.).
 - Dňa 3. októbra 1904 osobne navštívil našu obec významný slovenský jazykovedec **Samuel Cambel** a v lete roku 1922 významný český etnograf **Ján Húsek**.
 - Po vzniku Československa (ČSR) v roku 1918 situácia v obvode notariátu Veľké Zalužice, kde Lúčky patrili, bola veľmi zložitá. Väčšina inteligencie, bohatší remeselníci a židia rozprávali po nemecky alebo maďarsky a neprejavovali sympatie práve zrodenej ČSR. Plynilo po slovensky písať a čítať vedeli iba ojedinelí príslušníci inteligencie. Horšie sociálne situovaní obyvatelia boli zväčša negramotní. Na ľudových školách sa žiaci naďalej učili maďarsky, na notariáte i v sídle sobraneckého okresu úradovali maďarskí úradníci. Slovenské obyvateľstvo v jeho prípadných pročeskoslovenských prejavoch zastrašovali brachiálne postupy maďarských žandárov. Napriek týmto okolnostiam sa niekoľkým uvedomelým mužom podarilo zorganizovať zhromaždenie asi 600 obyvateľov podvihorlatských dedín, ktorí sa zišli 7. januára 1919 v Malých

Zalužiciach "aj z dalekých obcí". Zhromaždení prijali rezolúciu o pripojení Užskej župy k ČSR, ktorú ešte v tú noc desaťčlenná delegácia odniesla čl. predstaviteľom do Košíc (tento počin získal veľký ohlas v prerozpučkových novinách). Členmi tejto delegácie boli aj dvaja obyvatelia Lúčok **Michal Ivaňo a Juraj Hura Dzvonič**. O niekoľko dní (12. januára 1919) obsadili československí vojaci i obec zalužického notariátu.

- Prvé demografické údaje po vzniku Československa poznáme z roku 1919 na základe "popisu ľudu". Lúčky v tej dobe patrili pod notársky a matričný úrad so sídlom v Malých Zalužiciach, do obvodu poštového úradu Malé Zalužice a do obvodu četníckej stanice vo Veľkých Zalužiciach. V obci bývalo 523 obyvateľov - z toho 467 Slovákov, 10 Maďarov a 46 inej národnosti v 109-tich domoch. Náboženské zloženie obyvateľstva sa oproti roku 1900 výrazne nezmenilo. Zachovala sa aj príslušnosť k jednotlivým farským úradom, ale židovskí veriaci patrili už pod sobranecký rabinát. Miestni žiaci sa vzdelávali v reformovanej ľudovej škole. V 20-tych rokoch sa o zdravie občanov staral štátny obvodný lekár so sídlom v Malých Zalužiciach.

- Dňa 3. novembra 1919 sa stretli v Zalužiciach richtári šestnástich obcí z okolia. Spísali a podpísali petíciu pre Ministerstvo s plnou mocou pre správu Slovenska, v ktorej žiadali o pripojenie k okresu Michalovce. "My, okolo Michaloviec ležiace obce žiadame, aby sme ... ku Michalovciam pripojení boli". Za obec Lúčky petíciu podpísal richtár J. Bodnár. Petícia bola úradmi ešte uvedeného roku vybavená kladne.

- Až od roku 1920 dostala naša obec oficiálny názov Lúčky.

- V prvých voľbách do zastupiteľstva Košickej župy v roku 1923 sa volieb v Lúčkach z 232 oprávnených voličov zúčastnilo 186. Najviac hlasov 174 získala Republikánska (agrárna) strana, 10 hlasov získala Židovská strana a 2 hlasy Ľudová strana (neskôr HSĽS).

- V roku 1924 zasiahlo Lúčky niekoľko živelných pohrôm a obec bola najviac postihnutou lokalitou v okolí. Najprv krupobitie a o dva týždne neskôr povodeň a prietrž mračien sa postarali o zničenie takmer celej úrody. Vážnosť situácie zvýrazňovala aj úradná správa o vzniknutých škodách. "Existencia jednotlivcov je úplne ohrozená bez pomoci", konštatuje autor správy o neľahkej situácii našich predkov.

- V roku 1924 bola spustená do prevádzky jedna z najzaujímavejších slovenských lesných železníc (**úzkokoľajka**) na trati Michalovce - Remetské Hámre - Morské oko. Trať z rozchodom koľajníc 760 mm s parným rušňom viedla i cez chotár našej obce. Železnica definitívne zanikla v súvislosti s výstavbou Zemplínskej Šíravy. Pre zaujímavosť naši predkovia už v období Rakúsko-Uhorska využívali staré koňské trate (vagóny ťahané po koľajniciach koňskou silou) Michalovce - Veľké Zalužice a Hnojné - Kúpele pri obci Jovsa.

- V roku 1926 (oficiálny dátum vzniku 26. máj 1926) dvadsaťštyri miestnych občanov založilo, respektíve obnovilo Dobrovoľný hasičský zbor. Za veliteľa si zvolili Jána Tomáša, za náhradného veliteľa Andreja Sekletára, za tajomníka Michala Janáka, za pokladníka Michala Ulackého, za dozorcov majetku Pavla Huru, za revízorov Juraja Karšňáka a Michala Chvostáča.

- Dňa 26. októbra 1927 sa v Lúčkach konali obecné voľby. Do obecného zastupiteľstva bolo zvolených celkom 12 členov. Dňa 6. januára 1928 títo poslanci za prítomnosti zalužického obvodného notára Eugena Ballaya zvolili spomedzi seba starostu, námestníka starostu, člena obecnej rady a členov dvoch komisií (finančnej a cestovný výbor). Voľbu riadil najstarší člen obecného zastupiteľstva Ján Baláž s dôverníkmi Michalom Kenderešom a Jánom Bodnárikom. Za **starostu** poslanci jednohlasne zvolili **Michala Becu** mladšieho, za námestníka starostu Juraja Šabáka mladšieho a za tretieho člena obecnej rady (radný) Jána Karšňáka. Okrem starostu, námestníka starostu, radného boli členmi obecného zastupiteľstva ďalší deväť obyvateľov našej obce: Juraj Hura Dzvonič, Michal Kendereš, Ján Bodnár, Šalomon Schnapp, Ján Čarry, Ján Baláž, Ján Timko, Michal Tomašuľa a Michal Béreš.

- Dňa 28. februára 1932 sa v našej obci konali ďalšie riadne obecné voľby. V týchto voľbách získali kandidáti Republikánskej (agrárnej) strany 172 hlasov a 12 mandátov a kandidáti Rolníckej besedy 43 hlasov a 3 mandáty. Do obecného zastupiteľstva boli zvolení: Ján Badnár, Michal Vinc, Ján Tomašuľa Ondo, Pavol Hura mladší, Ján Kendereš Sabovik, Ján Sekletár, Ján Dziak, Michal Kendereš, Juraj Šabák, Pavol Šlachta, Ján Hudák, Pavol Sopko, Ján Mazúr, Jozef Streščik a Ján Kendereš. Dňa 24. marca 1932 bol poslancami za **starostu**

Lúčky na mape z roku 1782

Keresztény nyakvadászok a gysinczei parókia körében.						Szentgyörgyön 1873-ik évtizedében.				
Hely és név		A nyakvadászok			Helyek neve, vallás, polgári állás.		Lakott, házas	Keresztények neve, állapota	Keresztelt házas pár	Évtized
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
2	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
3	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
4	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
5	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
6	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
7	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
8	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
9	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
10	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
11	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
12	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
13	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
14	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
15	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
16	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
17	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
18	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
19	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
20	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
21	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
22	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
23	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
24	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
25	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
26	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
27	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
28	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
29	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj
30	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj	Lucshaj

Matičné zápisy z roku 1873

Administratívno - územná príslušnosť obce

Od začiatku 12. storočia až do roku 1918 celé Slovensko tvorilo priamu súčasť Uhorska v rámci uhorského kráľovstva, neskôr habsburskej monarchie a od roku 1867 Rakúsko – Uhorska.

Počas celého spomínaného obdobia naša obec patrili k Užskému regiónu.

Ako sme už spomínali, pôda v Uhorsku patrila spočiatku iba panovníkovi, ktorý sám nemohol spravovať celú krajinu a tak ju rozdelil na komitáty. V 11. storočí vznikol i užský komitát spravovaný z Užského kráľovského hradu. Vlastne poverený užský komitátny župan spravoval jemu zverený kráľovský majetok.

Drobenie kráľovského majetku súvisiace s darovaním majetkov šľachte a aktivity drobnej šľachty – zemianstva sa pričínili o zánik komitátov a vznik stolíc. Užská stolica vznikla najneskôr začiatkom 14. storočia a jej centrum presunuli do Užhorodu. V užskej stolici už o všetkom nerozhodoval kráľom menovaný úradník, ale šľachta dosiahla čiastočnú samosprávu. Stolica sa delila na menšie časti – slúžnovské obvody, na čele ktorých stal slúžny. Lúčky patrili do sobraneckého slúžnovského obvodu. Tento stav pretrval do roku 1849, keď stolice nahradili župy. Užská stolica či župa patrila medzi najmenšie v Uhorsku a na Slovensku k nej patrilo len niekoľko desiatok obcí v okolí Sobraniec a Veľkých Kapušian. Územne prevažná časť stolice, župy, sa rozprestierala na Ukrajine. Na Slovenskej strane ju ohraničovalo na severe pohorie Vihorlat, na západe rieka Laborec a na juhu rieka Latorica. Po vojenskej porážke maďarskej revolúcie v roku 1849 Užskú stolicu nahradila Užská župa. Do dnešných dní starosta obce opatrjuje plechovu tabuľu s maďarským textom UNG VÁMEGYE SZOBRÁNCZI JÁRÁS VÁMOSLUCSKA KOZSÉK BIRÁJA. Preložené : Užhorodská župa, sobranecký okres, Mýtňa Lúčka, pri kamennom rohu, birov. Spomínaná tabuľa dokazuje, že obec v Užskej župe patrila pod Sobranecký okres.

Po rozpade Rakúsko-Uhorska v roku 1918 a následnom vzniku Československa (ČSR) 1. januára 1921 pričlenili slovenskú časť Užskej župy k Zemplínskej. Od 1. januára 1923 so sobraneckého okresu k michalovskému okresu boli pričlenené obce z obvodu notariátov Zalužice, Jastrabie a Vinné a tak sa naša obec definitívne dostala pod okres Michalovce.

V roku 1923 sa podľa novej reorganizácie štátnej správy vytvorilo na Slovensku šesť žúp. Naša obec bola začlenená do Košickej župy. Od roku 1928 župy nahradilo krajinské zriadenie, ktoré pretrvalo do roku 1939. Po vzniku Slovenského štátu Lúčky naďalej patrili k okresu Michalovce. Najvýchodnejšie okresy od roku 1940 začlenili do Šarišsko – Zemplínskej župy so sídlom v Prešove. Po oslobodení dedina patrila k novému Prešovskému kraju až do vzniku Východoslovenského kraju v roku 1961. Tri roky po vzniku samostatnej Slovenskej republiky začalo platiť územnosprávne usporiadanie štátu. Bolo vytvorených osem krajov. Naša obec patrila v rámci okresu Michalovce do Košického kraja so sídlom v Košiciach.

Od 1. januára 2002 je SR rozdelená na osem vyšších samosprávnych územných celkov - VÚC. Lúčky patria do Košického VÚC.

Strediskovou obcou pre Lúčky sú blízke Zalužice. Je tam matričný úrad, praktický lekár pre dospelých, pošta a základná škola, ktorú navštevujú všetky naše školopovinné deti od 1. do 9. ročníka.

Obyvateľstvo

Z histórie je známe sčítanie uskutočnené na základe rozhodnutia cisára Augusta v roku narodenia Krista.

Prvé celouhroské sčítanie obyvateľstva, vrátane šľachty, sa uskutočnilo za vlády panovníka Jozefa II. v 80-tych rokoch 18. storočia. Už niekoľko rokov predtým z rozhodnutia panovníčky Márie Terézie sa započala v celej krajine rozsiahla akcia urbárskej regulácie. Panovníčka sa snažila nielen obmedziť nadmerné vykorisťovanie poddaných zemepánmi, ale sledovala aj ďalší cieľ: Zlepšenie schopnosti platiť štátne dane poddanými a zvýšenie produktivity práce v poľnohospodárstve. Samozrejme najprv bolo potrebné zistiť aktuálny stav. Ten prišli v roku 1772 do obce zistiť stolicou určení komisári. Na deväťbodový dotazník odpovedali niekoľkí miestni sedliaci. Okrem toho komisári vyhotovili predurbársky súpis, ktorý obsahoval zoznam všetkých poddanských rodín a veľkosť ich pozemkového vlastníctva. Dotazník a súpis, ktoré nám mohli lepšie priblížiť sociálne pomery a hospodársku situáciu v obci, sa nezachovali. Vieme len, že 18 sedliackych rodín hospodáril na 202 hektároch urbárskej pôdy. Priemerne tak každá rodina zaradila vyše 11 hektárov pôdy. Keď ešte k tomu pridáme skutočnosť, že miestna pôda bola zaradená do najvyššej akostí, vyplýva nám z toho záver, že obyvatelia v Lúčkach patrili v regióne k bohatším poddaným. V 70-tych rokoch 18. storočia zaviedli celokrajinského urbára (súpis pozemkového majetku a povinnosti poddaných), ktorý určoval maximálne pracovné, peňažné a naturálne povinnosti na základe veľkosti vlastníctva pôdy.

Údaje o počtoch obyvateľov poskytujú i rozličné stoličné štatistiky. Od roku 1869 sa celokrajinské sčítanie uskutočňovalo prevažne každých desať rokov. Prvé sčítanie obyvateľov po vzniku ČSR sa uskutočnilo k 15.2.1921. Odvtedy v rámci Československa sa uskutočnilo niekoľko sčítaní. Na území Slovenska sa posledné sčítanie obyvateľov, domov a bytov uskutočnilo v roku 2001.

Prehľad obyvateľov

Počet obyvateľov v minulosti rástol pomaly, mal veľké výkyvy spôsobené vojnami, epidémia a sčasti aj vysťahovalectvom. V Lúčkach sme zaznamenali takéto počty obyvateľov v sčítacích rokoch :

Roky	1828	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1940	1948
Počet obyvateľov	350	496	448	486	534	506	496	544	566	497
	1961	1970	1980	1991	2001					
	605	577	578	510	512					

Z výsledkov sčítania ľudí, domov a bytov v roku 1991 sme zistili, že nás bolo 510. Z toho 150 rómskych občanov. Mužov bolo 241, žien 269. Ženy tvorili 52,7%.

O desať rokov neskôr, pri poslednom sčítaní, ktoré bolo 26.mája 2001 nás bolo 512. Mužov 238, žien 274. Ženy tvorili 53,5%. Za desaťročné obdobie sú to len maličké rozdiely.

K 31.12.2001 nás bolo 521.

Počet obyvateľov v rokoch mimo sčítania :

1877	1904	1919	1920	1927	1938	1950	1965	1967	1981	1982	1983	1984
450	534	523	496	393	508	437	646	646	590	596	596	596
1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
562	541	540	542	541	540	510	510	513	511	510	514	510
1998	1999	2000	2002	2003	2004	2005						
514	513	519	531	522	521	520						

Len v rokoch 1961, 1965 a 1967 nás bolo v obci cez 600.

Niektoré ukazovatele za uvedené roky:

	1970	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Obyvateľov spolu	577	514	510	514	513	519	512	531	522	521	520
Narodení	16	14	9	6	11	9	6	9	12	4	7
Zosobášeni			7	7	7	5	8	4	11	11	2
Zomrelí	5	7	4	2	14	3	6	3	10	5	5
Priťahovaní	11				4	7	6	9		11	6
Odstáňovaní	37				8	8	7	11		11	11
Vdovy	40	40			42	43	43				46
Vdovci					4	3	3				5

Veková štruktúra obyvateľstva podľa sčítania k 26.5.2001

Trvale bývajúce obyvateľstvo vo veku:

- predproduktívnom (0-14 rokov) 89
- produktívnom - muži (15 – 59) 151
- produktívnom - ženy (15 – 54) 151
- poproduktívnom – muži (60 a viac) 41
- poproduktívnom ženy (55 a viac) 80

V súčasnom období sa niektorí naši občania dožívajú vyššieho veku v porovnaní s minulosťou. Celkovo žijú ženy dlhšie ako muži. V roku 2001 bolo v obci 43 vdov a 3 vdovci pri počte 521 obyvateľov.

V roku 2003 sa dožila 90 rokov Alžbeta Vasiľová, rod. Ivaňová.

V roku 2004 sa dožila 90 rokov Anna Saloková, rod. Maďarová.

V roku 2006 sa dožila 90 rokov Mária Tomášová, rod. Kutašová.

Ako 91 ročný zomrel Juraj Hura Duška v roku 1993.

Ako 89 roční zomreli v roku 1988 Ján Petruška, v roku 1989 Anna Kalajová, v roku 1998 Ján Tomáš, v roku 1999 Anna Berešová, v roku 2001 Michal Ladič a Alžbeta Hurová Dzvoničková.

Starobný a invalidný dôchodok v rokoch 1985 – 2002 poberá okolo 140 občanov. Každoročne obecné zastupiteľstvo poskytuje občanom nad 70 rokov v decembri „Vianočnú nádielku.“ Je to poukážka na nákup tovaru v hodnote 200 Sk. Pre jednotlivca alebo manželskú dvojicu. V roku 2001 ju dostalo 59 ľudí, v roku 2005 už 98 dôchodcov.

Významné spoločenské funkcie v súčasnom období zastávajú títo naši občania:

- JUDr. Marta Gajdová, od roku 1995 je riaditeľkou Sociálnej poisťovne v Michalovciach.
- Ing. Bartolomej Baláž, CSc., vedúci katedry Geopropagácie na Fakulte baníctva, ekotechnológií, riadenia a geotechnológií na Technickej univerzite v Košiciach.
- PhDr. Milada Tomková, rodená Tomašulová, riaditeľka Mestského kultúrneho strediska v Michalovciach.

V minulom období rôzne riadiace funkcie vykonávali :

- MVDr., Ing. Juraj Hura, CSc., bol riaditeľom Východoslovenského mäsokombinátu v Košiciach.
- Ing. Bartolomej Janák, bol riaditeľom ZPA Závody priemyselnej automatizácie - Křížik v Prešove.
- Ing. Vladislav Kočíš, bol riaditeľom Strojno – traktorovej stanice v Michalovciach.
- Ing. Jaroslav Ninčák, bol predsedom okresného predstavenstva Jednota - spotrebné družstvo v Košiciach.
- Milan Tomašula, bol riaditeľom Mestského pionierskeho domu v Sobranciach a v Michalovciach.

Podaktorí ďalší občania boli a sú námestníci riaditeľa, vedúci oddelení ...

V rokoch 1960 – 1970 najfrekventovanejšie priezviská v obci boli Bano, Banom, Hura, Kavka, Ladič, Sekletár, Tomašula. V súčasnom období sú to priezviská Banom – 11, Bano – 6, Joni – 8, Hura – 7, Bajger – 4, Ladič – 4, Sekletár – 3, Kalaj – 3, Sinčák - 3 Kauka – 2, Senič – 2, Ivančík 2, Badnárík – 2, Baláž – 2, Tomašula – 2, Vinc – 2, Varga – 2, ...

Národnostné zloženie obyvateľov podľa sčítania v rokoch 1991 a 2001

Roky	1991	2001
Počet obyvateľov	510	512
• slovenská	501	469
• maďarská	-	1
• rómska	8	32
• česká	1	-
• rusínska	-	-
• ukrajinská	-	1
• nemecká	-	-
• iná	-	1
• nezistená	-	8

Porovnanie vybavenosti domov a bytov podľa sčítania v rokoch 1970, 1980, 1991, 2001

	1970	1980	1991	2001
• automatická práčka	13	13	24	78
• farebný televízor	-	8	65	119
• telefón	-	2	25	102
• osobné auto	13	55	65	67
• chaty	-	-	1	
• ústredné kúrenie	3	20	59	
• kúpeľňa	38	97	114	113

Tragédie v obci

Pri dopravných nehodách zahynuli tieto občania:		Na následky výbuchu míny zahynuli:	
• Zuzana Hurová D.	1901 – 1959	• Alexander Banom	1926 – 1945
• Juraj Baláž	1924 – 1961	Tragicky zahynul:	
• Michal Roman	1932 – 1962	• Ladislav Joni	1922 - 1963
• Michal Lugoš	1961 – 1969	Zavraždený bol:	
• Jaroslav Babinec	1960 - 1979	• Ľudvík Banom	1922 - 1996
• Rozália Rusnáková	1903 - 1986		
• Štefan Šoška	1945 – 1987		
• Pavol Hura	1925 – 1993		
• František Bano	1958 – 1999		
• Marián Joni	1960 – 2004		

Rómske obyvateľstvo

Pravlastou Rómov – Cigánov je India, odkiaľ sa vďaka spôsobu svojho života rozprchli do celého sveta. Na naše územie sa Rómovia dostali asi v 14. storočí. Nevieme, kedy sa členovia spomínaného etnika prisťahovali do našej obce, ale v 19. storočí tu už určite bývali. Bývali po oboch stranách cesty pod lúčanským „hrunom.“ Do roku 1943 údajne 5 rodín bývalo v priestoroch, kde je teraz kostol Reformovanej kresťanskej cirkvi a rodinné domy teraz číslo 21 a 108. Pozdejšie sa aj tieto rodiny odsťahovali pod „hrun“, posledná rodina v roku 1947. V minulosti sa živili rôznymi remeslami, napríklad kováčstvom – v kováčskej dielni / šmykni / podkúvali kone, opravovali poľnohospodárske kovové náradie a vyrábali nové, príležitostne pomáhali pri poľnohospodárskych prácach a vyhrávali na svadbách a zábavách.

Po druhej svetovej vojne, keď sa postupne vytvárali rôzne pracovné príležitosti, všetci zdraví Rómovia sa zamestnali. Všetky školopovinné deti školu pravidelne navštevovali a navštevujú. V školskom roku 1999/ 2000 navštevovalo Základnú školu v Zalužiciach 38 detí z Lúčok, z nich polovica boli rómske. Po jej ukončení absolvujú učňovské školy a niektorí aj stredné školy s maturitou. Doposiaľ má stredoškolské vzdelanie s maturitou ukončených 13 Rómov.

Vybudovali si nové moderne zariadené rodinné domy. Majú v nich zavedený plyn, vodovod, telefón a väčšinou aj autá. V roku 1972 vtedajší MNV rozparceloval židovský pozemok na severnej ulici obce pod kopcom, ktorý patril rodine Snappovej a pridelil ho siedmym rómskym rodinám na výstavbu rodinných domov, čím sa vtedy vyriešil ich bytový problém. V súčasnosti majú 34 domov, z toho 7 jednoposchodových.

Mnohí sa živia podnikaním, najmä predajom rôzneho tovaru, časť je nezamestnaná. Pôdu nevlastnili ani nevlastnia, ale v čase spoločného hospodárenia na JRD pracovali v rastlinnej i živočíšnej výrobe, v mechanizácii a ako strážnici.

Rómski občania mali a majú zastúpenie v orgánoch miestnej samosprávy. Ako poslankyne bývalého MNV pracovali Libuša Banomová a Anna Joniová. V tomto volebnom období poslancami obecného zastupiteľstva sú Alexander Banom a Vladimír Joni.

Rómovia tvoria 33% z celkového počtu obyvateľstva. Spolunažívanie majoritného obyvateľstva s Rómami je bezproblémové.

Židovské obyvateľstvo

Tolerantné náboženské prostredie v Uhorsku viedlo k masovému prílevu židovského obyvateľstva do krajiny. Do našej obce prišli v relatívne väčšom počte v druhej polovici 18. storočia a v 19. storočí z Haliče. Medzi ich ochrancov v okolí patrila i grófska rodina Stárajova, čím sa im vlastne uľahčilo usadzovanie v okolitých obciach. Židia v obci sa živili obchodom, krčmárstvom, podomovým obchodovaním a gazdovaním. V roku 1828 u nás žilo 15 židov a do konca 19. storočia ich počet najprv stúpol na 85 a neskôr klesol na 63. Tunajší židia patrili do obvodu rabinátu a židovského matričného obvodu so sídlom v Sennom. Z ústneho podania vieme, že v dávnejšej minulosti mali spoločné očistné kúpele - mikve na južnej strane obce pod hrunom. V 40-tych rokoch 20. storočia tu žilo osem židovských rodín v približnom celkovom počte 30 ľudí. Pamätníci si spomínajú nielen na priezviská Ziskind – Majlech, Snapp, Glanc, Gröss, Grünfeld, Miškovič, ale i na niektoré krstné mená ako ich familiárne volali : Štojmo, Brangla, E'ta, Alta, Icko, Lajpko, Surka, Zišo, Chacko a iné. V 40-tych rokoch 20. storočia na základe vládných nariadení došlo k odobratiu ich majetku a následnému vystaňovaniu z obce. Včasným varovaním sa pred hrozbou deportácie zachránila štvorčlenná rodina Snappová. Prežili holokaust doma a po skončení vojny sa odsťahovali do Bratislavy. Rozália Snappová (Šebestová) pracovala ako učiteľka. Odvtedy nie je v Lúčkach židovské obyvateľstvo.

V marci 1999 si široko rozvetvená rodina rabína Izáka Grünfelda, žijúca v USA, v Kanade, vo Viedni, v Izraeli a v Belgicku zorganizovala stretnutia na miestach svojich predkov žijúcich v Európe. Našu obec navštívila 8. marca 1999 pri príležitosti 150. výročia úmrtia rabína Izáka Grünfelda. Bolo tu okolo 60 židov. Na tomto mieste si pripomenuli, že rabin svojou múdrosťou, bohabojnosťou a spôsobom života bol a je stále vzorom pre svojich potomkov. Zhromaždili sa pri budove miestneho pohostinstva a predajne potraviny MIX Jednota, kde až do roku 1960 stál dom Grünfeldovcov. Časť z nich navštívila obecný úrad, kde ich prijal starosta obce. Zapísali sa do Pamätnej kroniky obce a podaktorí pripísali zopár myšlienok v hebrejskom jazyku. Odtiaľ odcestovali do Michaloviec na židovský cintorín, kde sú Izák Grünfeld a jeho príbuzní pochovaní.

Naši občania v dobovom kroji v rokoch 1924 - 1948

Anna Tomašuľová so sestrou

Anna Tomašuľová (Mihal'ová, nar. 1905)

Michal Savčák a Michal Tomašuľ'a (Mihal') s manželkou

Rodina Pavla Tomašuľu Eštoka z roku 1924

Deti Pavla Tomašuľu Eštoka. Z'ava Juraj s manželkou, Alžbeta a Pavol - 1930

Dcéry Márie Hurovej Duškovej, z'ava Zuzana a Anna

Zo života mladých okolo rokov 1946 - 1948

Zo života mladých okolo rokov 1946 - 1948

Grünfeld (Žid) - majiteľ krčmy do roku 1942

Potomkovia široko rozvetvenej rodiny rabína Izáka Grünfelda (žijúci v rôznych častiach sveta) pri príležitosti 150. výročia jeho úmrtia navštívili 8. marca 1999 rabínové rodisko - našu obec

Pohľad na časť domu Grünfeldovcov, v ktorom bola v rokoch 1942-1962 predajňa potravín a pohostinstvo

Prvá svetová vojna, hospodárska kríza

Na frontoch prvej svetovej vojny v rokoch 1914 – 1918 bojovali za cisára pána takmer všetci tunajší bojaschopní muži. Niektorí sa domov už nikdy nevrátili.

Naši občania narodení po roku 1910 sa pamätajú na I. svetovú vojnu a ťažký život v čase jej trvania i po skončení. Matky s plačom vyprevádzali svojich synov, ženy svojich mužov. Z obce sa jej zúčastnili napr. Juraj Kutáš (padol v roku 1916 v Poľsku), Juraj Tomašuľa Honvid (vrátil sa ranený, ostal invalid), Juraj Ivaňo, Mikuláš Džvirka (bol na fronte na Balkáne a v Taliansku), Ján Čarný, Ján Petruška, Ján Ladič st., Ján Kendereš (bol v Rusku), Michal Kendereš, Ján Hura Tomašuľa, Ján Hudák, Juraj Šabák (bol v Rusku), Ján Tomašuľa Kočiš (vrátil sa ranený), Michal Hura Duška (vrátil sa ranený).

Na poliach pracovali deti a ženy, čo spôsobilo veľký pokles úrody poľnohospodárskych plodín. Zároveň prudko vzrástli ceny. Užera sa stala každodenným javom. Utrpenie a bieda symbolizovali nezmyselnosť vojny.

Keď po I. svetovej vojne z vôle českého a slovenského ľudu vznikla Československá republika, na Slovensku nastali nové lepšie pomery oproti polofeudálnym, ktoré vládli v Uhorsku. Bolo zavedené všeobecné volebné právo a to aj pre ženy, povinná školská dochádzka bola predĺžená zo šesť na osem rokov, zaviedol sa osem hodinový pracovný čas, právo spolčovania, sloboda tlače, školy v národnom jazyku a ďalšie. No ani ona nepriniesla slovenskému ľudu plnú demokraciu, nezastavila príval bied, ani úplne nevyriešila národnostnú otázku.

Ešte sa ľudia nespamätali z biedy I. svetovej vojny, a už sa schýľovalo k hospodárskej kríze, ktorá zanechala tisíce zbedačených rodín. V rokoch 1929-1933 sa hospodárska kríza rozšírila do celého sveta. Ožobráčeni roľníci museli hľadať prácu v cudzine, odchádzali najmä do Ameriky, Kanady a Belgicka.

V rokoch 1923-1930 emigrovalo z okresu vyše 8000 ľudí. Pod tlakom nezamestnanosti, hladu a biedy boli nútení i naši občania opúšťať svoje manželky, deti, rodičov, opustiť obec a vlasť, aby zachránili rodinu. Väčšina z nich riskovala zdravie, ba i životy.

Od nás odišli napr. Michal Gelatič, Ján Hura, Pavol Hura, Ján Tomašuľa Eštok, Michal Tomašuľa, Senič, Ján Petrik, Juraj Škunda, Juraj Jenčo, Pavol Ivaňo, Michal Kočiš st., Pavol

Tomašuľa, Ján Kendereš Godovčík, Ján Kendereš Sabovík, Ján Petruška st., Michal Beca, Štefan Hura Vagaš, Ján Badnárík st., Juraj Hura Balog a iní. V roku 1921 ako 15 – ročný odišiel za rodičmi do Ameriky aj Michal Savčák st. Tam v železiarskom závode utrpel pracovný úraz, amputovali mu dolnú časť ľavej končatiny. Potom sa vrátil domov. Z úspor i za finančné odškodné si dal na kľúč postaviť z tehál murovaný „vinkľový“ dom. Firma Markovič z Michaloviec začala s výstavbou v máji 1932 a za štyri mesiace v októbri 1932 bol odovzdaný do užívania. Do jeho architektúry nebolo za celých 70 rokov zasiahnuté. V tomto období „rovné domy“ z tehál už mali napr. : Pavol Sopko, Michal Jenčík, Michal Tomašuľa Mihál, Ján Hura Tomašuľa, Pavol Hura Šľachta. Okolo roku 1934 postavil dom Ján Petruška, Ján Bereš a iní. Ostatné domy boli ešte z dreva ohádzané hlinou, z válkou alebo z kameňa.

← Zľava Ján Tomašuľa (Kočiš), vojak v prvej svetovej vojne.

Druhá svetová vojna

Druhá svetová vojna - najväčší konflikt v dejinách ľudstva, sa začala sa 1.9.1939 keď hitlerovské Nemecko napadlo Poľsko. Nemecká armáda kapitulovala na celom západnom fronte 7.mája 1945. Bezpodmienečnú kapituláciu podpísali predstavitelia nemeckej brannej moci 8.mája 1945 v Berlíne. 9.mája 1945 bola oslobodená Praha. Skončila sa druhá svetová vojna v Európe. Japonsko kapitulovalo 2.septembra 1945. Vtedy sa skončila druhá svetová vojna. Posledné roky je u nás 8.máj – Deň víťazstva nad fašizmom, dňom pracovného pokoja.

Vojna kruto zasiahla i našu obec. V čase, keď Nemecko napadlo Sovietsky zväz, i cez našu obec prechádzali nemecké vojenské kolóny. Neskôr tu sídlil nemecký vojenský štáb a poľná kuchyňa. Keď vojská Červenej armády (ČA) úspešne oslobodzovali dedinu za dedinou a v jeseni 1944 sa blížili k Sobranciam, nemecká komandatúra vydalo evakuačný rozkaz pre nútenú evakuáciu všetkých mužov od 16 do 61 rokov. Poniektorí chlapi odišli do blízkeho lesa pri Klokočove a Kaluži, aby nemuseli bojovať s Nemcami alebo vykonávať pre nich rôzne práce napríklad museli kopat' zákopy na južnej strane obce. Do lesa za mužmi odchádzali aj ženy s deťmi, podaktorí so sebou viedli aj kravičky. Nádejali sa, že sa front rýchlo presunie i cez našu obec. Nestalo sa tak. Okolo 20.novembra 1944 nemecká komandatúra vyhlásila všeobecnú evakuáciu občanov. Zdôvodňovali, že sa v týchto priestoroch odohrajú ťažké boje a mohlo by dôjsť k veľkým stratám civilného obyvateľstva. Na ich výzvu občania reagovali rôzne. Časť sa skryla do malých vlastných bunkrov, niektorí do pivníc u Josefa Střeščíka a na fare kalvínskej cirkvi. Tých, ktorí kládli veľký odpor, zamkli Nemci na niekoľko hodín do kalvínskeho kostola. Peši i na vozoch odchádzali z obce celé rodiny do Petroviec nad Laborcom, odtiaľ do Lesného, Suchého, Bánoviec nad Ondavou, Lastomíra, Šamudoviec... Ani počasie im neprialo, bola chladná a dáždivá jeseň. Tam u príbuzných a známych, v stodolách a v prázdnych budovách prečkali prechod frontu.

Postup ČA sa pred Sobrancami zdržal. Do cesty sa jej okrem nepriateľa postavili aj prírodné prekážky - dlhé výdatné dažde, rozvodnené rieky a vyhodené mosty. Okrem iných aj náš lúčanský jarok Čierna voda. Za normálnych podmienok neškodný, v novembri 1944 sa premenil na dravú rieku. Nemeckí vojaci k pilierom mostu zhadzovali "baly" slamy, aby zatarasili vode cestu. Tá sa potom rozliala na severnej strane po lúčkach. Brehy na južnej strane zamínovali. Pri ústupe most vyhodili, voda zaplavila lúky i po jeho južnej strane.

Vo veži starého kostola Ref. kr. cirkvi mali Nemci guľometné hniezdo. Po rovine od Sobraniec postupujúcu ČA mali ako na dani. Odohrali sa tu ťažké boje. Po palbe z diel, guľometov a kaľuší a za podpory letectva, ČA rozbila nemeckú obranu. Prvé sovietske hliadky prišli do Lúčok ráno 25. novembra 1944, v ten deň bola obec oslobodená. Oslobodili nás vojská IV. Ukrajinského frontu, I. armáda generálplukovníka A. A. Grečku. Počas oslobodzovania Lúčok horeli domy, stodoly, stohy slamy, hynuli zvieratá. Strechy domov boli polámané, rozstrieľané, okná povybíjané. Úplne bola zničená budova školy, (stála blízko kostola) a kostol Ref. kr. cirkvi. V obci takmer nebolo rodinného domu a stodoly, kde by neboli stopy po vojne. Tá si vyžiadala aj u nás to najcennejšie – tri ľudské životy. Na následky zranení po leteckých útokoch zahynuli Ján Džvirka, Zuzana Kočišová a Michal Varga. Alžbeta Kenderešová bola ranená.

O našej rozvodnenej rieke Čierna voda v novembri 1944 píše aj maršal A. A. Grečko vo svojej knihe Cez Karpaty.

V ťažkých vojnových dňoch sa v novembri 1944 narodil rodine Jána Kalaja syn Ján.

I z našej obce sa niektorí chlapi zúčastnili v druhej svetovej vojne. Z vojakov slovenskej armády (SA), ktorí v tomto období vykonávali základnú vojenskú službu, sa niektorí dostali až na východný front do Ruska napr. : Ján Baláž (od jesene 1944 do leta 1946 ako ruský vojnový zajatec pracoval v uhoľnej bani v Donbase, domov sa vrátil až v lete 1946), Ján Džvirka, Ján Kalaj, Michal Kalaj, Pavol Kavka, Michal Pariza, Pavol Sopko, Ján Vinc st. a iní. Ako záložníci SA boli povolani napr. Andrej Banom, Alexej Farkáš, Michal Grajcar, Juraj Hura B., Michal Chvostáč, Michal Ladič st., Michal Janák, Andrej Sekletár, Juraj Tomašuľa Č., Juraj Varga a iní. Počas SNP bojovala SA proti Nemcom. Po odzbrojení našej armády Nemcami sa niektorí chlapi

vrátili domov, aby sa vyhli nemeckému zajatiu. Iní boli po odzbrojení a odvečení na nútené práce napr. Andrej Banom, Michal Grajčár, Juraj Hura B., Alexejovi Farkášovi sa počas transportu podarilo ujsť a potom sa ako vojak 1. čsl. armády zúčastnil v protifašistickom odboji. Juraj Hura B. sa dostal až do Hainburgu (Rakúsko). Po skončení vojny prišiel z Bratislavy do Košíc peši.

Po oslobodení našej obce sa niektorí vtedy mladí chlapi prihlásili ako dobrovoľníci v decembri 1944 a v januári 1945 do 1. čsl. armádneho zboru, ktorému velil L. Svoboda. Základný výcvik absolvovali v Humennom a v Sninských Hámroch. Odtiaľ boli odvezení do bojov a od Liptovského Mikuláša v rôznych útvaroch postupovali na Moravu. Zúčastnili sa protifašistického odboja proti nemeckým okupačným silám na Slovensku. Boli to Juraj Ivančík, Pavol Ladič, Michal Ladič ml., Ján Lamróz, Michal Ninčák, Michal Pariza, Ján Senič (bol ranený), Pavol Sopko, Ján Vinc ml.. Z tých, čo do Lúčok prišli po vojne, v protifašistickom odboji boli Andrej Smolák a Branislav Stupka.

Po vojne sa účastníci protifašistického odboja stali členmi Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov (SZPB). Základná organizácia so sídlom v Lúčkach, kde patrili aj účastníci z obcí Závadka, Hnojné a Fekišovce, mala 32 členov. Prvým predsedom bol Michal Pariza – viac ako 20 rokov. Od roku 1973 doposiaľ – 29 rokov je predsedom Pavol Ladič. V súčasnom období má ZO SZPB 13 členov, z Lúčok sú traja. Pri rôznych výročiach SNP a ukončenia druhej svetovej vojny boli a sú účastníci protifašistického odboja oceňovaní Pamätnými plaketami a Pamätnými listami. Sú medzi nimi i naši účastníci odboja, bola im udelená napr. Pamätná plaketa z príležitosti 25. výročia oslobodenia, Pamätná plaketa maršala Žukova pri príležitosti 50. výročia oslobodenia a od prezidenta SR Pamätný list pri príležitosti 55. výročia ukončenia druhej svetovej vojny (P. Ladičovi, M. Parizovi, J. Seničovi, A. Smolakovi ...).

Po oslobodení Lúčok sa evakuované obyvateľstvo postupne vracalo domov. Žilo sa ťažko - bolo málo potravín, platil lístkový systém, ale už slobodne a doma. Zvony mieru 9. mája 1945 oznámili koniec druhej svetovej vojny v Európe. Na toto obdobie sa pamätajú starší občania. Je dobre, že mladí ľudia hrôzy 2. svetovej vojny poznajú len z literatúry a rozprávania pamätníkov.

Keď sa v jari 1945 rozliata voda lúčanského potoka vrátila do svojho koryta, začalo sa s odmínovaním jej brehov. Jedným z prvých mínerov bol Hulík z Veľkých Zalužíc. Narazil na mínu a prišiel o zrak. Na mínu stúpil a životom zaplatil v roku 1945 vtedy 19-ročný chlapec Alexander Banom. Toho roku odtrhla mína pri odmínovaní nohu vojakovi. Obidva brehy potom odmínovával míner-odborník Jozef Ondko. Drevený provizórny most, ktorý cez Čiernu vodu urobila ČA, bol zrekonštruovaný a neskôr bol postavený súčasný most. Postupne sa aj v obci odstraňovali následky druhej svetovej vojny. Do obce prichádzali potravinové balíčky - mäsové konzervy,

masť, „sušené polievky,“ obnosené šatstvo, kuchynský riad, ktoré sa u predsedov MNV rozdeľovali. Akciu organizovala UNRRA.

Počas vojnového obdobia na čele obce stáli Ján Hudák a Michal Jenčík. Po oslobodení bol zvolený Revolučný národný výbor, ktorého prvým predsedom sa stal Juraj Čarný. Členmi rady boli Michal Ladič, Michal Pariza, Ján Sekletár, Juraj Tomašuľa E.

Obvodný notársky úrad v Múlych Zalužiciach, okres Michalovce.
 Notár Amt in Múlych Zalužiciach, Kreis Michalovce.
 Evidenčné číslo:/1944
 Evidenznummer:

Evakuačný rozkaz - Evakuationsbefehl.

Der Die *Michal Tomášuta* s a z
 Name u. Vorname mit Matrikeln-Pr. nach

čakel, do 14 r./obdržel daer odlič v Múlych Zalužič. úrade v Prešove
 Kindern erhält heute gem. Kundmachung den Säuglingspass Prešov
 zo 4. nov. 1944 č. 4150/1944 pren. rozkaz pre nútenú evakuáciu z obce
 vom 4. November 1944 Nr. 4150/1944 Pres. den Befehl zur Zwangsevakuierung

..... okres Michalovce do obce.....
 ang der Gemeinde Bezirk in die Gemeinde

okres.....
 Bezirk

v Múlych Zalužiciach dňa.....
 in am

J. Čech
 obvodný notár.

← Evakuačný rozkaz z novembra 1944.

